Biblioteca Centrală Pedagogică

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta învățământului

Organ al Ministerului Învățământului și Culturii și al Comitetului Central al Sindicatului Muncitorilor din Învățământ și Cultura

Anul X, Nr. 452 — Vineri 3 ianuarie 1958 — 4 pagini 25 bani

VACANȚA ELEVILOR

Sîntem în „sezonul" lui Moș Gerilă, moșul cu sacul plin de plăcute surprize pentru cei mici. Deși îi cunoaște taina, copiii îl sărbătoresc cu nespusă bucurie, mergînd cu imaginația lor bogată pînă departe, în lumea basmelor.

Peste 12.000 de copii din Capitală, școlari și pionieri, vin în aceste zile la Palatul pionierilor la tradiționala sărbătoare a pomului de iarnă. În fiecare dimineață, începînd de la orele 10, „invitații" palatului asistă la festivalul filmului sau participă la diferite jocuri și concursuri sportive. După amiază, membrii cercurilor de teatru și coregrafie, ca și orchestra populară de pe lîngă palat interpretează spectacolul muzical „Sînteți invitații noștri", de Puiu Mustață și Marin Traian. Iar în continuarea programului, „Moș Gerilă" își conduce oaspeții într-una din sălile palatului, special pregătită pentru carnaval. Aici, pionierii și școlarii rid în hohote ascultîndu-i pe N. Stroe, Mircea Crișan, Dan Demetrescu, Horia Șerbănescu, Silvia Chicoș, Mariana Oprescu, Zizi Bărbulescu și alții, se minunează de numerele prezentate de artiștii circului A.E.R.O.S.

Și la Craiova s-au pregătit multe pentru vacanța celor mici.

Azi unde voi merge? Ce voi face? Sînt întrebări firești pe care și le pun majoritatea elevilor din Craiova care au rămas să-și petreacă vacanța în oraș. Și au dreptate! Unde să meargă mai întîi?

La pasionantele competiții de schi, de săniuțe și de patinaj? La clubul școlii medii nr. 2, unde s-au organizat concursuri de șah și de tenis de masă? La spectacolele date de teatrul de păpuși și de teatrul sindicatului din învățămînt, unde poți vedea piesele „Găinușa harnică", „Scufița Roșie", „Capra cu trei iezi", „Pățaniile bobocului mac-mac", „Iepurașul încrezut" sau „Anicuța și ursulețul"? Să participi la întîlnirile cu scriitorii craioveni, să citești — acasă sau la bibliotecă — să vizionezi filmele ce rulează în cadrul „Săptămînii filmului pentru copii", sau să vizitezi muzeele din oraș, ori Casa Băniei, vechiul sălaș al banilor Craiovei, unde a fost și reședința lui Mihai Viteazu, ori Casele Glogoveanu, unde a trăit Tudor Vladimirescu?

Și, firește, cum să nu te duci în „Orașul copiilor", plin de chioșcuri construite în formă de ciupercuțe, păpuși, rațe, în mijlocul cărora se înalță minunatul pom de iarnă împodobit cu zeci de becuri multicolore, globuri, jucării!

Trebuie să mergi, desigur, peste tot dar acasă te așteaptă și alte treburi. Bunăoară — să te pregătești pentru carnaval. Acolo nu poți merge oricum. Ai nevoie de mască, de costum. În jurul pomului de iarnă te vei întîlni cu Făt-Frumos, cu Ileana Cosînzeana, cu Harap Alb și suita lui — Setilă, Flămînzilă, Ochilă — cu Baba-Cloanța, cu Albă ca zăpada și Scufița roșie, cu tot felul de clovni. Aci, sub ghirlande și lampioane japoneze, pajii cu trompete vor apare și dispare dintr-o lină. Însuși Păcală va fi prezent la carnaval... Iată cîte sînt de făcut în vacanță...

La Medgidia, în parculețul din fața școlii medii, puteai să vezi lucrînd de zor, vreo săptămînă la rînd pînă mai serile trecute, pedagogi, părinți, inspectori de la secția de învățămînt și cultură a raionului. Pregăteau împreună „orășelul copiilor". Făceau ultimele retușări la „nămeții" din mijlocul orășelului, la panourile pe care sînt pictate scene din „Punguța cu doi bani" și „Ursul păcălit de vulpe", la globul înălțat pe soclu, pe care urcă voios un pionier cu ghiozdanul în spate.

Un brad uriaș, împodobit pînă sus, străjuiește cu ramurile sale întregul parculeț. Ghirlande din crenguțe de brad și becuri colorate leagă falnicul pom cu toate colțurile orășelului. O estradă, improvizată anume, așteaptă grupurile de elevi-artiști. Două-trei chioșcuri pitice, instalate în castele-miniatură, sînt gata să primească — pline de daruri — vizitele micilor oaspeți.

„Orășelul" a fost inaugurat în după amiaza zilei de 30 decembrie. Dar încă de dimineață veniseră aici nenumărați copii, curioși să vadă cît a mai „crescut" orașul lor și să afle care sînt surprizele pregătite anul acesta pentru ei. După amiază, cînd a început festivitatea, se adunaseră atîția copii și atîția oameni în toată firea dornici să participe la marea bucurie a copiilor, încît mulți n-au mai avut loc să pătrundă în „orășel" și au trebuit să se oprească pe străzile din jurul parcului.

Freamătul și voioșia copiilor au antrenat și pe cei mai în vîrstă. Multe din cîntece au fost fredonate de toată asistența, iar aplauzele care însoțeau fiecare număr al programului au dovedit că serbarea pomului de iarnă a fost printre cele mai reușite manifestări artistice ale anului în Medgidia.

Cu o bucurie de nedescris copiii au primit darurile oferite. Dar viața orășelului s-a liniștit abia seara tîrziu, după ce micii vizitatori au mai trecut de cîteva ori să admire frumusețile create pentru ei de mîini grijulii.

PETRE SCARLAT

Deși îi cunosc taina, școlarii îl sărbătoresc cu nespusă bucurie pe moș Gerilă.

Și de rîndul acesta el a sosit încărcat cu tot felul de daruri care prilejuiesc copiilor atîtea clipe fericite.

Învățători și profesori decorați

Cu prilejul celei de-a zecea aniversări a proclamării Republicii Populare Romîne, Prezidiul Marii Adunări Naționale a conferit ordine și medalii ale Republicii Populare Romîne unui mare număr de oameni ai muncii din toate sectoarele de activitate.

Printre cei decorați se numără și aproape 1.000 cadre didactice (educatoare, învățători, profesori, directori de școli, inspectori), care au dovedit merite deosebite în activitatea didactică și obștească.

...și premiați

Ministerul Învățămîntului și Culturii și Comitetul Central al Sindicatului Muncitorilor din Învățămînt și Cultură au acordat în acest an premiul special de categoria I-a, de 2.500 lei — unui număr de 10 cadre didactice, pentru participare activă la răspîndirea culturii în rîndurile poporului muncitor și sprijin deosebit dat muncii de culturalizare a maselor.

Au primit acest premiu tovarășii:

Alexiu Uța — directoarea școlii nr. 16 din Galați;

Boeru Ioan — director al școlii de 7 ani din comuna Măleriște, satul Giurtelec, raionul Șimleu, regiunea Oradea;

Ciucescu Elena — învățătoare, directoarea școlii elementare de 4 ani din satul Ursoaia, comuna Icoana, raionul Potcoava, regiunea Pitești;

Crișan Ion — directorul școlii medii mixte din Reșița, regiunea Timișoara;

Deak Béla — învățător, directorul școlii de 4 ani din comuna Pava, raionul Tîrgu Secuiesc, Regiunea Autonomă Maghiară;

Diaconu Vasile — învățător la școala de 7 ani din comuna Bucinișu, raionul Caracal, regiunea Oltenița;

Ionescu Virgil — profesor la școala de 7 ani nr. 2 din comuna Porcești, raionul Sibiu, regiunea Stalin.

Marin State Dumitru — învățător, director al școlii de 7 ani din comuna Gîrbovi, raionul Urziceni, regiunea București;

Nastasie Marin — directorul școlii de 7 ani nr. 5 din Sighet, regiunea Baia Mare.

Ștef Aurelia — învățătoare, directoarea școlii elementare din comuna Cerbia, raionul Ilia, regiunea Hunedoara;

Urmează să se acorde, de asemenea, în toate regiunile țării, un număr de 1.700 diplome și premii speciale de categoriile a II-a și a III-a, a cîte 1.250 lei și 500 lei.

În forul suprem al țării

Un sentiment de adîncă stabilitate, de trăinicie și încredere în viitor pune stăpînire pe oricine a urmărit lucrările recentei sesiuni a Marii Adunări Naționale a Republicii Populare Romîne. Măsurile înțelepte luate cu privire la marile probleme gospodărești ale țării, măsuri izvorîte din trăinicia orînduirii noastre, luarea de poziție fermă în problemele internaționale și, în sfîrșit, bilanțul îmbucurător din ședința festivă a Marii Adunări cu prilejul împlinirii a 10 ani de la proclamarea republicii umplu de încredere și mîndrie inimile tuturor cetățenilor care acum 10 ani au salutat răsturnarea monarhiei, luarea puterii de către popor.

„Ne-am născut într-o țară bogată în care domnea sărăcia" — a spus tovarășul Chivu Stoica în ședința festivă a Marii Adunări. Și expunerea președintelui Consiliului de Miniștri a făcut să treacă în fața deputaților oamenilor muncii din patria noastră tot trecutul trist al țării jecmănite de exploatatorii dinăuntru și din afară, a făcut să apară mai limpezi minunatele realizări obținute în cei 10 ani de putere populară.

Cei 10 ani care au trecut de la proclamarea Republicii Populare Romîne reprezintă o perioadă de mari succese obținute de oamenii muncii în dezvoltarea economică a țării, în construirea bazei economice a socialismului. Sectorul socialist este acum predominant în economia țării. Volumul producției industriale a fost în anul 1957 de 4,2 ori mai mare decît în 1948. Sectorul socialist din agricultură cuprinde circa 48% din suprafața agricolă a țării. Șomajul a dispărut pentru totdeauna. Datorită îmbunătățirii sistemului de salarizare, acordării alocațiilor de stat pentru copii, măririi pensiilor mici și desființării cotelor obligatorii la majoritatea produselor agricole veniturile populației au crescut în 1957 cu aproximativ 4 miliarde lei față de 1956. Între anii 1950 și 1957 statul democrat-popular a cheltuit pentru acțiuni social-culturale de trei ori mai mult decît înainte. În aceeași perioadă s-au construit din fondurile statului, în orașele și centrele muncitorești, peste 2.500.000 de metri pătrați de suprafață locativă.

O profundă revoluție culturală se înfăptuiește în Republica Populară Romînă. Regimul democrat-popular a lichidat neștiința de carte, a asigurat dreptul la învățătură pentru toți cetățenii. Comorile culturii au devenit un bun al tuturor oamenilor muncii. Alături de toți cetățenii țării, oamenii muncii din rîndul naționalităților conlocuitoare se bucură de drepturi egale în orice domeniu de activitate, avînd cele mai largi posibilități pentru înflorirea culturii lor naționale.

Cifrele de buget prezentate în Marea Adunare Națională cu prilejul discutării bugetului de stat al R.P.R. pe anul 1958 au ilustrat în modul cel mai evident realizările orînduirii noastre. Planul anual pe 1957 al producției globale industriale este realizat, potrivit datelor preliminare, în proporție de 105,4%, obținîndu-se creșteri importante ale producției în industria energiei electrice (14% față de anul 1956), industria chimică (circa 20%), a construcțiilor de mașini (13,5%) etc. Productivitatea muncii a crescut în industrie cu 7,5% în loc de 4,4% cît fusese planificat, iar nivelul cîștigului muncitorilor a crescut în trimestrul IV 1957 cu 16% față de trimestrul IV al anului 1956. De asemenea, nivelul cîștigului la maiștri, ingineri și alte categorii de tehnicieni a crescut cu 15%.

Succese frumoase s-au obținut și în agricultură, realizîndu-se în anul trecut producții medii la hectar mult superioare celor din 1956 și mai mari decît media ultimilor ani.

10,6 miliarde lei a investit statul democrat popular, în anul 1957, pentru acțiunile social-culturale și asigurări sociale. În aceste cheltuieli au fost cuprinse alocația de stat pentru copii, creșterea minimului de pensii, sporirea burselor pentru elevi și studenți etc.

Perspective mari au fost prezentate în fața deputaților oamenilor muncii pentru anul 1958. În acest an, veniturile bănești ale populației vor crește cu peste 5,1 miliarde lei prin extinderea îmbunătățirii salarizării, asigurarea sumelor necesare pentru achiziționarea unui volum sporit de cereale etc. Cheltuielile pentru finanțarea economiei naționale, inclusiv investițiile, care ocupă locul principal între cheltuielile bugetului de stat al R.P.R., însumează în acest an 26,505 miliarde lei.

Alocațiile pentru acțiuni cultural-sociale, care în 1950 erau de 3.444 miliarde lei, cresc în 1958 la 11,291 miliarde lei, adică cu 330% [illegible] învățămînt se prevede în acest an suma de 2.835 miliarde l[illegible] condiții mai bune de funcționare școlil[illegible] tru dezvoltarea culturii, artei și cercetărilor științifice în ac[illegible] ori mai mare decît în 1951.

Succesele obținute în construcția socialistă, inițiativa c[illegible] largi constituie chezășia îndeplinirii cu succes a planului s[illegible] stat pe anul 1958, chezășia realizării tuturor perspectivelor minunate [illegible] struirii socialismului în țara noastră.

În același scop, pentru asigurarea îndeplinirii minunatelor obiect[illegible] construcției socialiste, Marea Adunare Națională a luat o poziție fermă în domeniul politicii internaționale prin declarația cu privire la chemarea pentru pace a Sovietului Suprem al U.R.S.S. și în legătură cu declarația comună a Prezidiilor Reprezentanțelor Populare Supreme ale R. P. Polone, R. D. Germane și R. Cehoslovace, exprimîndu-și deplina sa aderiune la politica de pace a tuturor țărilor lagărului socialist. **„Poporul romîn va depune și pe viitor — a arătat declarația Marii Adunări Naționale — eforturi sporite pentru a contribui în mod activ la traducerea în viață a măreței cauze a popoarelor — pacea în lume".**

Marile realizări ale celor 10 ani de putere populară, luminoasele noastre perspective de viitor, fermitatea în problemele politicii internaționale dau într-adevăr, oricui a urmărit dezbaterile din forul suprem al țării, un sentiment de adîncă încredere și satisfacție. Și oamenii simpli, poporul care a sărbătorit cu bucurie proclamarea republicii, își poate considera cu adevărat îndreptățită bucuria cu care acum 10 ani a salutat acest mare eveniment din istoria patriei noastre.

Ce veseli sînt copiii! Se bucură de zăpada proaspătă, așternută pretutindeni, care îi îndeamnă la haz și zburdălnicie.

ÎNTÎLNIRE

Sînt prieteni vechi. S-au despărțit acum zece ani, cînd au terminat cursurile Universității din București și au intrat, toți, în învățămînt. Nu de mult s-au reîntîlnit.

Discuția începe, bineînțeles, cu „evocări":

— Prima lecție! Cît m-am pregătit pentru ea — oftează nostalgic Dan Popescu, astăzi profesor de frunte la Lugoj. — Eram la clasa a V-a și trebuia să vorbesc despre Mesopotamia... La recapitulare — nimic! Era să mă las de meserie...

Și amintirile încep să se depene. Comuna Nădrag, unde fusese repartizat profesorul Dan Popescu în 1947, era pe atunci toată în stăpînirea lui Auschnitt. Domneau mizeria și incultura. Era într-una atîțată vrajba între locuitorii romîni, maghiari și germani care munceau pe pămînturile și în atelierele societății „Titan-Nadrag-Calan". Dar în curînd a venit naționalizarea, care a adus modernizarea fabricii, construcții de blocuri pentru muncitori, săli de teatru și cinematograf. S-a înfiripat și apoi s-a cimentat tot mai puternic prietenia între muncitorii romîni și cei aparținînd naționalităților conlocuitoare. În 1948 s-a creat o școală de 7 ani. Reforma învățămîntului a deschis pentru fiii robilor din Nădrag căile spre cele mai înalte trepte de învățămînt. Și tînărul profesor, martor la toate aceste transformări, a stat alături de oamenii care munceau pentru o viață nouă, luptînd cot la cot cu ei. A atras pe copiii muncitorilor și țăranilor în clasele V-VII, apoi i-a îndrumat spre școlile medii. A ținut conferințe, a organizat șezători, a mers din casă în casă să stea de vorbă cu oamenii. Și, în același timp, și-a perfecționat zi de zi, împreună cu toți ceilalți pedagogi, măiestria de educator al tinerei generații. Mutat, după cinci ani, la școala medie din Lugoj, și-a continuat și aici munca.

— Profesorii sînt astăzi printre oamenii cei mai stimați la noi, spune el cu mîndrie. Cînd e cîte o conferință ținută de un profesor, sălile sînt arhipline...

Cu asta sînt toți de acord. În fiecare sat, în fiecare oraș fiecare din ei se bucură de respectul celor cărora le cresc copiii.

— De altfel — continuă Dan Popescu — avem în general o viață frumoasă. Ne ocupăm și cu sportul. Să vedeți ce întîlnire „dinamică" a fost între echipa noastră și cea a medicilor din Lugoj.... Și avem și o echipă de teatru. Cînd pornim cu ea în turneu prin comunele învecinate și chiar prin orașe mai îndepărtate, e grozav! Să vedeți ce mi-au făcut odată colegii...

Și începe o poveste cu un șoarece pe o noptieră...

Profesorul Constantin Matei, de la școala din cumuna Jilavele, raionul Urziceni, este altfel de om. Vorbește încet, rar, tacticos. Prietenii dau din cap resemnați:

— Așa a fost el totdeauna.

— ...Am în sat un prieten, lemnar — nu se tulbură de loc Constantin Matei. — Stau de vorbă de multe ori cu el. Mai zilele trecute mi-a spus o vorbă care m-a făcut să mă gîndesc la multe. Zicea că înainte făcea aproape în fiecare zi cîte un coșciug, iar acum abia cînd și cînd îi mai vine cîte o „comandă" de felul ăsta. În schimb lucrează de dă în brînci pentru țăranii întovărășiți, care au nevoie tot mai mare de căruțe și unelte...

De la aceasta pornește istorisirea lui Constantin Matei. Mortalitatea a scăzut la el în sat, ca și în toată țara, căci a crescut nivelul de trai al oamenilor, s-a îmbunătățit asistența sanitară, s-a mărit grija pentru copii. A crescut și interesul țăranilor muncitori pentru învățătură. Copiii lor au condiții din ce în ce mai bune pentru a se pregăti. Dintre elevii pe care i-a avut în acești zece ani Constantin Matei, mulți au ajuns astăzi studenți, maiștri calificați, învățători. Așa sînt Victoria Dimache și Aurelia Nedelcu, care lucrează astăzi în școala unde au învățat, Corneliu Niculescu, student la Facultatea de mine din Petroșani și mulți alții.

— Opincile au ajuns la noi piese de muzeu — se laudă Constantin Matei, iar zilele trecute era să mor de rușine: un sătean, care asculase radiojurnalul de dimineață, mi-a arătat — el mie — satelitul care trecea pe deasupra noastră!

Și acum prietenii sînt de acord: s-au schimbat multe în acești 10 ani!

— La noi, în Banat, afirmă Dan Popescu — se poate spune că s-a schimbat și portul: în locul încălțărilor de cauciuc pe care le purta toată lumea, oamenii poartă astăzi cizme de piele. Cît despre fete, numai cu fuste de mătase și cu cununițe din bani de aur le vezi în zilele de sărbătoare! Și să-i auzi pe oameni cum discută despre filme cînd ies de la căminul cultural...

Cu asemenea realizări frumoase în toate domeniile — ca și în munca lor de pedagogi — se pot mîndri mulți din cei care au lucrat, în întreaga țară, în anii republicii populare. Au cu ce se mîndri și profesorul Cristache Ionescu, astăzi director de studii la complexul școlar al marilor uzine „Steagul Roșu" din Orașul Stalin, și Gheorghe Macioapă, profesor în regiunea Suceava, și profesoara Irina Ocnașu, care muncește într-un sat din împrejurimile Muscelului, și Ion Cruceanu, care a lucrat toți anii aceștia în satele regiunii Constanța și mulți alții.. Munca lor, împletită cu munca întregului popor, de la proclamarea republicii și pînă azi, a dus la realizări nebănuite.

— De altfel — zîmbește unul dintre prieteni, făcînd cu ochiul spre Constantin Matei — unii dintre noi mai avem și rezultate personale. Mai avem, unii dintre noi, și doi băieți...

Constantin Matei zîmbește și el:

— Le-am cumpărat azi dimineață o sanie solidă, să n-o mai fărîme...

Pentru munca lor, pedagogii care activează de zece ani, de la proclamarea republicii, în învățămînt, au primit în nenumărate rînduri răsplata binemeritată. Tovarășul Constantin Matei povestește cu stîngăcie că a primit două premii de stat și a fost distins cu titlul de „Profesor fruntaș".

— Și eu — sare tovarășul Dan Popescu — am primit un premiu pentru activitate obștească și am ținut o comunicare la sesiunea științifică a Societății de istorie...

Gazda întîlnirii, profesorul bucureștean Tudor Rădulescu, amuzat, îl zădărăște amical:

— Lăudăroșilor!

Dan Popescu, înfierbîntat în discuție, nu observă hazul din ochii prietenului. Se înfurie și dă cu palma în masă:

— De ce, mă!? De ce lăudăroși!? N-avem pe ce!?

S. ANCA

Gazeta învățămîntului

urează cititorilor săi succese în munca noului an!

5764/51

DIN MUNCA INSTITUTULUI DE ȘTIINȚE PEDAGOGICE

De curînd a avut loc ședința consiliului științific al Institutului de științe pedagogice, care a analizat activitatea institutului în anul 1957 și planul muncii științifice a acestuia pe anul 1958.

In darea de seamă expusă de prof. univ. Stanciu Stoian, directorul Institutului de științe pedagogice, au fost analizate diferitele laturi ale activității institutului: elaborarea de studii, metodici, îndrumătoare metodice și culegeri de articole, editarea „Revistei de pedagogie", organizarea sesiunii științifice, desfășurarea propagandei pedagogice. S-a arătat, astfel, că institutul a elaborat studii, metodici și culegeri de articole privind teme variate, ca educarea tineretului în spiritul moralei comuniste, legarea teoriei de practică, de activitatea în producție, îmbunătățirea predării obiectelor de învățămînt în școala de cultură generală, îmbunătățirea activității instructiv-educative în instituțiile preșcolare, probleme generale de pedagogie, psihologie pedagogică și defectologie, studierea și valorificarea moștenirii pedagogice progresiste. In legătură cu aceste teme au apărut în decursul anului 1957 18 lucrări, care au și fost difuzate, 16 lucrări sînt în prezent sub tipar, 5 lucrări vor fi trimise la tipar în curînd, iar alte 37 de lucrări vor vedea lumina tiparului în anii 1958 și 1959. Printre lucrările tipărite se numără „Rolul organizației de pionieri în educația patriotică", „Metodica predării geografiei R.P.R.", „Comunicări prezentate la sesiunea științifică din 1956". „Proiectul de prospect al istoriei pedagogiei românești", „Indrumător pentru caracterizarea psihopedagogică a elevilor" etc. Tot în acest an s-au tipărit cîteva broșuri cuprinzînd cele mai bune lucrări prezentate la sesiunea centrală a „lecturilor pedagogice". O serie de lucrări strîns legate de problemele politehnizării învățămîntului — ca de exemplu „Legarea teoriei de practică în studiul matematicii", „Din experiența școlii noastre în formarea deprinderilor de muncă agricolă la elevi" — precum și unele lucrări de istoria pedagogiei, cum este, de exemplu, lucrarea „In memoria lui Jan Amos Komensky" (care cuprinde, în afară de studii propriu-zise, și unele traduceri din lucrările marelui pedagog ceh necunoscute pînă acum publicului românesc) vor fi puse în curînd la îndemîna cititorilor.

Analizînd în continuare activitatea „Revistei de pedagogie", darea de seamă a subliniat importanța apariției lunare a acesteia, precum și actualitatea unor teme pedagogice abordate în coloanele sale (de exemplu, în legătură cu educarea tineretului în spiritul moralei comuniste, cu problemele învățămîntului politehnic etc.).

In cadrul propagandei pedagogice, cercetătorii institutului au ținut în acest an numeroase conferințe adresate părinților, cadrelor didactice, precum și tineretului; de asemenea, s-au organizat două expoziții.

Reliefînd rezultatele pozitive pe linia strîngerii în jurul institutului a unui larg front pedagogic, darea de seamă a arătat că în anul 1957 institutul a lucrat cu peste 400 de colaboratori, dintre care 212 au fost chiar autori ai diferitelor lucrări tipărite de institut.

Darea de seamă a scos la iveală și o serie de lipsuri ale institutului privind atît planul său tematic, cît și unele aspecte legate de tehnica cercetării.

In continuarea ședinței, tov. I. Cremer, directorul adjunct al Institutului de științe pedagogice, a expus planul de muncă al institutului pe anul 1958. Planul prevede tipărirea și pregătirea pentru tipar a unui număr de 73 de lucrări (dintre care 45 vor fi terminate în 1958). De asemenea, institutul va îmbunătăți condițiile de apariție a „Revistei de pedagogie", va asigura desfășurarea sesiunilor regionale și centrale ale „lecturilor pedagogice", va lărgi propaganda pedagogică. Iată cîteva din lucrările care vor fi date la tipar în 1958: „Unele probleme ale educației patriotice", „Lucrări practice la matematici în clasele V-VII", „Lucrări de laborator la fizică în clasa a VIII-a", „Cîteva probleme ale realizării învățămîntului politehnic în școala noastră de cultură generală", „Din experiența predării lucrărilor practice de atelier la clasele V-VII", „Succesiunea muncii instructiv-educative la clasele IV-V", „Munca învățătorului la clasa I", „Lecțiile de botanică" etc. Planul de muncă pentru anul 1958 înscrie și o serie de lucrări metodice privind îmbunătățirea predării obiectelor de învățămînt în școala de cultură generală (de exemplu „Indrumări metodice pentru predarea noțiunilor de teorie a literaturii la clasa a VIII-a", „Indrumări metodice pentru predarea limbii franceze în clasa a V-a", „Indrumări metodice pentru predarea limbii engleze în clasa a V-a", „Indrumări metodice pentru predarea limbii latine în clasele a VIII-a și a IX-a", „Indrumător metodic pentru predarea logicii", „Indrumător metodic pentru predarea zoologiei în clasele a VI-a și a IX-a"). Sînt de asemenea prevăzute o serie de lucrări legate de metodica predării limbii materne și a limbii române în școlile în limbile minorităților naționale. Planul cuprinde și studii de psihologie, psihologie pedagogică, defectologie, istoria pedagogiei și probleme generale de pedagogie, care vor apărea în anii 1958 și 1959 (de exemplu „Problema caracterului", „Probleme de defectologie", „Aspecte psihologice ale învățămîntului politehnic", „Culegere de texte ale clasicilor marxism-leninismului privind probleme de instrucție și educație", „Antologie din Istoria pedagogiei universale" — vol. II, „Despre evitarea supraîncărcării elevilor", „Metodica monografiilor pedagogice", „Probleme de organizare și conducere a școlii" etc). In același timp, planul indică și tematica articolelor care vor apărea în „Revista de pedagogie", tematică ce cuprinde problemele actuale și importante ale învățămîntului și pedagogiei din țara noastră.

La discuțiile purtate în cadrul ședinței au luat cuvîntul tovarășii: **D. Focșăneanu**, director adjunct la Direcția generală a învățămîntului profesional și tehnic din Ministerul Invățămîntului și Culturii, **prof. univ. Tudor Ionescu**, de la Institutul politehnic din Capitală, **dr. Gh. Tănăsescu**, directorul secției de igienă școlară de la Institutul de igienă, **conf. univ. I. Berca, prof. univ. Șt. Birsănescu** (Iași), **prof. Maria Ieremia**, director adjunct al școlii medii nr. 10 din București (școala de bază a institutului), **conf. univ. A. Dancsuly**, directorul Institutului de perfecționare a cadrelor didactice — Cluj, **prof. univ. E. Rozsa** (Cluj). Scoțînd în evidență progresul simțitor înregistrat de institut în ceea ce privește varietatea tematicii abordate, ca și a formelor și a metodelor folosite în munca de cercetare, unii dintre vorbitori au cerut prezența institutului într-o serie de probleme importante, care reclamă însă sectoare de specialitate — ca de exemplu probleme de metodica predării în învățămîntul superior, probleme de metodică ale învățămîntului profesional etc. S-a arătat totodată necesitatea aprofundării cercetărilor privind educația morală, educația estetică. Subliniind importanța „Revistei de pedagogie" ca organ de informare, critică și propagandă pedagogică, vorbitorii au cerut sporirea numărului de pagini al revistei, precum și editarea unor suplimente. Participanții la discuții au reliefat de asemenea importanța și necesitatea creării unui larg front pedagogic.

In concluzie la discuțiile purtate, **prof. univ. Stanciu Stoian**, directorul Institutului de științe pedagogice, a scos în evidență însemnătatea propunerilor făcute atît pentru preocupările imediate, cît și pentru activitatea viitoare a institutului. Arătînd importanța luptei de opinii pentru promovarea cercetărilor pedagogice în țara noastră, vorbitorul a atras atenția asupra unui lucru esențial — și anume necesitatea continuării luptei împotriva influențelor pedagogiei burgheze, împotriva rămășițelor vechilor concepții pedagogice și a deprinderilor de gîndire veche, retrogradă.

Cu prilejul ședinței consiliului științific, Institutul de științe pedagogice a organizat o expoziție cuprinzînd lucrările elaborate de institut în cei 5 ani de existență.

A. COMAN

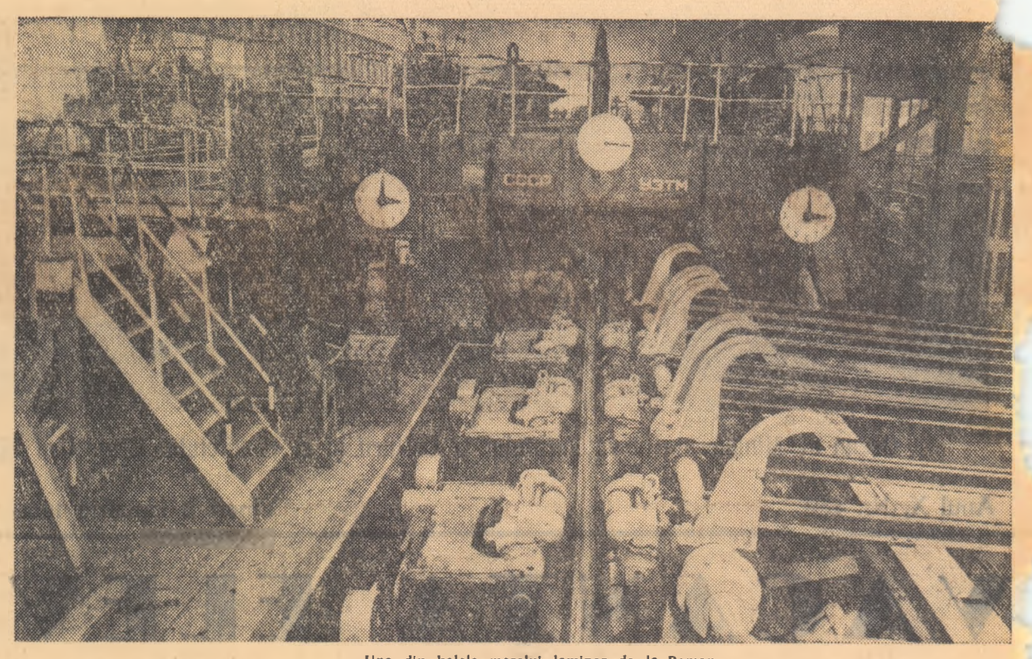

Una din halele marelui laminor de la Roman

Pagini noi la geografia patriei

CEL MAI TÎNĂR URIAȘ

Celui care n-a vizitat de mult bătrînul Roman i-a rămas întipărită în minte imaginea de patriarhală lîncezeală a căsuțelor pitite în fundul curților, a ulițelor care devin pustii odată cu. înserarea, fundal ideal pentru dramele tăcute și istovitoare din scrierile lui Sadoveanu.

Și cum amintirile cheamă, la rîndul lor, alte amintiri, îmi revine în minte imaginea unei școlărițe, chinuindu-se să adauge ceva în plus răspunsului debitat dintr-o răsuflare profesoarei de geografie: „Roman... oraș la marginea Moldovei... Industria: o fabrică de zahăr..."

Unele vestigii ale trecutului, cum sînt, de pildă, cele cîteva birje străvechi care te întîmpină în gară, mai dăinuie încă. Orașul nou le poartă însă cu cochetăria unei fete care a îmbrăcat din joacă șalul bunicii.

Viața Romanului a făcut un uriaș pas înainte: orașul a intrat în rîndul puternicelor cetăți industriale ale patriei noastre. Clădirile zvelte, cu linii sobre, care peste puțin vor fremăta în ritmul puternic al inimii de oțel a noului laminor, polarizează atenția tuturor locuitorilor, transfigurează orașul.

Clipa pornirii noului laminor mi-a dat mai clar decît în orice altă împrejurare conștiința pulsației în unison a uriașului agregat-uzină. Cînd operatorul șef a apăsat pe butonul de comandă și primele țagle înroșite au pornit să alunece pe benzile laminorului, întregul agregat cu nenumăratele lui mașini, cu sutele lui de role de oțel a început să trepideze. Priveliștea era fascinantă. Multora dintre privitorii de pe aceste meleaguri, unde drumul apelor este atît de bine cunoscut, li s-a părut că asistă la goana ametitoare a unor plute nemaiîntîlnite, alcătuite din trunchiuri de metal înroșit, purtate în vîrtejul unor ape năvalnice.

Intreaga înfricoșătoare prăvălire a zecilor și sutelor de țevi se supune însă docilă comenzilor, transmise prin simple apăsări de buton de operatorii care stau la mesele de comandă ale laminorului. Curînd, la capătul drumului încep să se adune țevile primei producții a noului laminor.

Rămase în urmă sînt lunile de luptă încordată, de frămîntări creatoare, de muncă eroică pe care le-au cerut construcția și montarea noului laminor. Rămase în urmă sînt și nopțile albe, pline de chinuitoare întrebări, care au urmat primelor încercări la cald ale laminorului. Constructorii și montorii noului laminor, ca și cei care astăzi au rămas să lucreze mai departe ca laminoriști, nu le vor uita niciodată. Povestind, retrăiesc întîmplările cu egală intensitate și bătrînul maistru comunist Ioan Ivănuș și tînărul inginer Constantin Iordache, venit pe șantier încă de la începutul construcției laminorului, și proaspăta absolventă de școală profesională Maria Carp, născută aici, pe meleaguri moldovene și care a învățat meseria în timpul construcției laminorului.

Acum, în clipele punerii în funcțiune a laminorului-gigant, singura emoție pe care o încearcă toți constructorii și montorii este bucuria creatorului care vede dusă la bun sfîrșit cea mai dragă operă realizată de el.

Reșița, Hunedoara, Uzinele „Republica" din București, puternice centre industriale din întreaga țară, au trimis oameni dintre cei mai destoinici pentru a forma primul schimb al noii cetăți a industriei noastre socialiste, ridicată pe malurile Moldovei. Cu ajutorul unor maiștri vestiți în construcția și montarea laminoarelor, asemeni lui Gheorghe Ușiatiuc, Leonida Cazacu, Marin Dumitrescu, în focul bătăliei pentru realizarea laminorului s-au format și s-au călit muncitorii noului schimb de laminoriști. Tineri născuți și crescuți pe plaiurile acestea ale Moldovei, tineri ai căror părinți nu cunoșteau pînă de curînd decît coarnele plugului, securea și țapina.

...Cînd plecăm, în urma noastră se ridică glasul puternic al unei sirene. E glasul victorios al celui mai tînăr vlăstar din familia uriașilor industriali ai republicii noastre. Un fiu cu care republica se poate mîndri pe drept cuvînt la aniversarea gloriosului deceniu. Noul laminor, a cărui producție va porni în curînd spre sondele Prahovei și Olteniei, spre magistralele de petrol și gaz metan și va contribui la irigarea ogoarelor, la dezvoltarea industriei chimice, este unul dintre cele mai moderne și mai puternice laminoare din Europa.

Se adaugă pagini noi la geografia patriei... Să le facem cunoscute elevilor noștri, să-i învățăm să iubească minunatele înfăptuiri ale celor ce muncesc, ale poporului.

ADINA HASCAL

FIZICA ȘCOLARĂ
pectroscopia aplicată

Unul din mijloacele importante de dezvoltare a interesului elevilor pentru fizică îl constituie familiarizarea lor cu noile cuceriri ale științei în acest domeniu. Prezentînd probleme noi ale fizicii, profesorul face ca lecțiile lui să devină mai vii, mai interesante și, totodată, dezvoltă la elevi sentimentul de prețuire a culturii omenirii, dorința de a cunoaște.

Informarea elevilor asupra realizărilor oamenilor de știință și a tehnicienilor noștri, asupra progreselor pe care le face economia noastră națională pe baza cercetărilor de fizică contribuie la educarea sentimentului de mîndrie patriotică.

Ar fi nimerit, de pildă, ca elevii să fie informați asupra rezultatelor unei consfătuiri științifice care a avut loc nu de mult în țara noastră — prima consfătuire națională de spectroscopie, organizată de Institutul de fizică al Academiei R.P.R. La această mare reuniune au expus rezultatele cercetărilor lor specialiști, cercetători ai institutului, cadre didactice din instituțiile de învățămînt superior, tehnicieni din marile întreprinderi socialiste.

Importanța spectroscopiei ca ramură a fizicii moderne, în special a spectroscopiei aplicate, este de netăgăduit. Datorită sensibilității și preciziei în determinări, pe cantități mici de substanțe, analiza spectrală în forma ei modernă a fost îmbrățișată de numeroși cercetători din alte domenii de cultură: chimiști, medici, tehnologi, teoreticieni ai structurii atomo-moleculare.

La început, cu ajutorul spectroscopului pentru vizibil se studiau probleme legate de absorbția și emisia de lumină de către unele metale sau săruri ale lor, cu scop îndeosebi de identificare în amestecuri. Pe atunci ochiul era organul care-l ajuta pe cercetător să înregistreze subiectiv spectrele date de aceste substanțe. Azi, locul ochiului l-a luat placa fotografică, sensibilizată pentru domenii bine definite din spectru, celula fotoelectrică însoțită în montaje de galvanometre sau electrometre sensibile și, mai nou, fotomultiplicatorul sau fotometrele spectrale cu extincție. In plus, pentru a separa și studia particularitățile radiațiunilor emise de sursele luminoase s-au construit filtre monocromatoare. In aceste condiții analiza spectrală a făcut ca știința despre structura atomului și a moleculei să la o dezvoltare neașteptată.

Vocabularul omului de știință s-a îmbogățit cu noi termeni, cu noțiuni noi de care el nu se mai poate azi lipsi în munca sa. De aici, între altele, și nevoia unei continue împrospătări a cunoștințelor teoretice ale profesorului de fizică.

Metodele analizei spectrale se bucură la noi în țară de o largă răspîndire. Menționăm cercetările în domeniul infraroșu la molecule organice sau anorganice (Universitatea din București), cele de absorbție, emisie fluorescentă sau efect Raman (Universitatea din Cluj), cele teoretice sau practice cu aplicare la produsele petrolifere (Universitatea din Iași).

Deosebit de utile sînt și contribuțiile aduse de fizicieni, chimiști și biologi din alte ramuri de producție. Spectrul infraroșu, după cum ne arată lucrările unui colectiv larg de cercetători (acad. I. Murgulescu, prof. D. Ștefănescu, prof. R. Titeica — București și conf. C. Wizmek, Timișoara) își găsește aplicații în diferite ramuri ale chimiei petrolului, maselor plastice, industriei lemnului și celulozei, coloranților și vopselelor, în operațiunile de sinteză organică sau anorganică (izomerie cis-trans), la determinarea structurii și în clasificarea unor silicați naturali.

Dată fiind legătura tot mai strînsă între știință și tehnică, cercetările spectroscopice s-au dezvoltat nu numai în laboratoarele Academiei și universităților, ci și în laboratoarele marilor instituții și întreprinderi socialiste. In această direcție cercetări valoroase au prezentat tehnicienii specialiști de la Comitetul Geologic Romîn, I.C.A.R., ICECHIM, PETROCHIM, I.C.E.T., de la Uzinele de tractoare „E. Thälmann" și „Steagul Roșu" din Orașul Stalin.

Toate acestea ne arată că în țara noastră cercetările în domeniul spectroscopiei sînt multiple. Dacă peste tot în laboratoarele de chimie și metalurgie se introduc și se aplică metodele spectrale, dacă în prospecțiunile geologice ele devin de primă importanță, dacă în analizele medicale ale cancerului, tuberculozei, micromoleculelor și macromoleculelor sînt folosite cele mai variate spectrografe, cu atît mai mult profesorul de fizică și cel de chimie, ba chiar și cel de științele naturale, cel de geografie sau de matematici nu trebuie să rămînă străin de aceste probleme.

Profesorul care predă fizica la clasa a VII-a trebuie să formeze la elevi cît mai temeinice reprezentări și noțiuni despre spectrul de emisie și absorbție, cel care predă la clasa a X-a să prezinte semnificația fizică a atlasului spectral al elementelor, să se pună la curent cu metodele de analiză spectrală prin rețele optice, prin prisme de cuart sau Li F, să se intereseze de dezvoltarea industriei optice a spectrografului, a industriei plăcilor fotografice, de fenomenele fotoelectrice și de amplificarea curenților fotoelectronici.

De asemenea, profesorului nu trebuie să-i scape nici un prilej de a vorbi despre calitățile optice ale unor substanțe cînd e vorba de fenomenele de absorbție, de difuziunea luminii, de refracția sau reflexia substanțelor. La lecțiile privind structura atomului profesorul trebuie să arate că analiza spectrală, datorită faptului că e mai veche decît analiza radiochimică, a împrumutat acesteia din urmă un repertoriu bogat de noțiuni și reprezentări.

Dar noile progrese pe care le face fizica, în cazul nostru spectroscopia, nu-i pot lăsa indiferenți nici pe profesorii de alte specialități. Profesorul care predă geologia, de pildă, nu mai poate interpreta rezultatele cercetărilor din domeniul specialității sale dacă nu se pune la curent cu metodele de analiză spectrală aplicate la minerale, la prospecțiuni geologice. Tot așa, profesorul de biologie va trebui să dea, în lecțiile sale, scurte informații despre spectrele de absorbție sau de fluorescență ale microorganismelor. Nu poate fi trecută cu vederea nici legătura reciprocă ce există între celelalte capitole ale fizicii și capitolul spectroscopiei. Dispozitivele spectrografice sînt mecanisme, piese, aparate de mecanică, de electricitate, de înregistrare vibratorie acustică sau optică.

Studiul problemelor de spectroscopie îi va fi de mare ajutor profesorului în formarea la elevi a concepției științifice despre lume. Alături de noul capitol al fizicii nucleare, nici un alt capitol din fizică nu ne dă ideea materialității lumii, a condiționării și legăturii reciproce dintre fenomenele naturii, așa cum o face studiul spectroscopiei.

Toate acestea ne arată că studiul spectroscopiei prezintă un deosebit interes nu numai pentru cercetător, ci și pentru profesor.

Conf. univ. PETRE POGANGEANU

Concurs literar

De curînd, la școala de 7 ani nr. 86 din Capitală a avut loc, în cadrul cercului literar, o reuniune cu tema „Viața și opera scriitorului Vasile Alecsandri". Pentru a face reuniunea cît mai atrăgătoare pentru membrii cercului, tovarășa Letiția Tănăsescu, profesoară de limbă română, a inițiat un concurs literar cu aceeași temă, după modelul „drumețiilor veseli".

La concurs au participat elevii claselor a VI-a „A" și a VII-a, care s-au străduit să dea răspunsuri cît mai exacte la întrebările puse.

Elevilor care au obținut cel mai mare punctaj — Gh. Vișan și I. Văduva din clasa a VI-a „A" și I. Olteanu, N. Mihăilescu și C. Cazacu din clasa a VII-a — li s-au înmînat premii.

Z. IACOB

In excursie
pe meleagurile regiunii natale

Pentru educarea elevilor în spiritul dragostei de muncă, de popor, de patrie, școala pedagogică din Bacău folosește, printre alte mijloace, și excursiile. Excursia organizată recent la Piatra Neamț în cadrul practicii pedagogice, cu viitorii învățători și cu școlarii din clasa a IV-a, bunăoară, a contribuit nu numai la cunoașterea mai largă de către elevi a regiunii natale, a aspectelor ei economice, geografice, istorice și culturale, ci le-a dat prilejul și să prețuiască tot ceea ce s-a realizat aci.

Urmînd indicațiile pedagogilor, elevii și-au notat în timpul excursiei cele mai interesante lucruri pe care le-au întîlnit. De pildă, în carnetele lor poți citi că linia ferată de la Bacău la Piatra Neamț trece în lungul văii Bistrița paralel cu dealurile subcarpatice ale Pietricicăi Bacăului, la poalele cărora satele se înșiră ca mărgelele pe ață, fenomen determinat de relief și de prezența izvoarelor de apă potabilă, sau că datorită curentului electric produs de termocentrala Borzești și hidrocentrala Stejarul — Bicaz, se va schimba radical aspectul economic al văii Bistriței, creîndu-se condiții de trai material și cultural necunoscute pînă acum de populația din această regiune. Dacă răsfoiești carnetele elevilor vei da și peste alte notații. De pildă, ei au notat că lacul de acumulare ce se creează în amonte de baraj va avea lungimea de 35 km. și lățimea pînă la 2 km., că nu va produce numai curent electric, ci va regulariza și debitul Bistriței, amortizînd debitul de viitură și asigurînd astfel recuperarea unor întinse terenuri inundabile, dînd posibilitatea de irigare a 300.000 ha. din sudul Moldovei și nord-estul Bărăganului. De asemenea, au notat că, împreună cu rîul Siret, Bistrița va constitui o cale navigabilă importantă în Moldova, între orașele Bacău și Galați.

Notițele școlarilor vorbesc și despre ceea ce i-a impresionat mai mult în această excursie: stațiunea de mașini și tractoare din Hemeiuși, cosașele de porumb și stupii de albine de la Girleni, grămezile mari de sfeclă de zahăr ce se încărcau în vagoane la Racova, Buhuși și Coștișa pentru fabricile de zahăr din Roman și Sascut, marea fabrică de textile din Buhuși, plutele, trenul forestier.

Ținta excursiei a fost orașul Piatra Neamț, centru industrial așezat într-un cadru natural atrăgător, la locul unde Bistrița scapă din strînsoarea munților. După ce au privit orașul de pe înălțimea Cozlei și au admirat împrejurimile pitorești, excursioniștii au vizitat Muzeul arheologic regional. Aici elevul Sandu Gheorghe a ținut cu școlarii din clasa a IV-a, în cadrul practicii pedagogice, o lecție de probă. El le-a vorbit copiilor despre viața oamenilor în orînduirea primitivă și în orînduirea sclavagistă pe meleagurile noastre.

Școlarii au văzut în vitrinele muzeului obiecte dace, grecești și romane, în special monede și arme, descoperite pe teritoriul regiunii Bacău.

Elevii au mai vizitat casa memorială „Calistrat Hogaș", unde fiica scriitorului le-a vorbit despre viața și opera acestuia.

La întoarcere, pedagogii au discutat pe larg cu elevii despre cele văzute pe valea Bistriței și în orașul Piatra Neamț.

Excursia a fost plină de învățăminte. In mintea elevilor au început să se contureze mai bine noțiunile învățate în clasă despre electrificare, industrializare, despre socializarea agriculturii și mecanizarea ei, precum și despre avantajele pe care le oferă acestea, întrucît au văzut cu proprii lor ochi multe dintre realizările regimului democrat-popular, au văzut cum peste tot în valea Bistriței se desfășoară în prezent gigantica muncă constructivă, se plămădește o viață nouă.

Prof. IOAN ABRAMIUC
Bacău

Știri din școli

La cercul pedagogic al profesorilor de geografie

Nu de mult, membrii cercului pedagogic al profesorilor de geografie din orașul Ploești s-au întrunit la școala medie nr. 4 din localitate pentru a dezbate problemele activității lor. Pe ordinea de zi a ședinței cercului se afla înscrisă tema: „Terenul geografic, factor important în desfășurarea practică a lecțiilor".

In legătură cu această temă a făcut o expunere profesoara Margareta Dumitrescu. După ce a prezentat aparatura și instalațiile terenului geografic al școlii, tov. Dumitrescu a arătat cum se lucrează cu elevii claselor a VIII-a pe acest teren.

S-au desfășurat aici activități practice în legătură cu orientarea pe glob, folosindu-se busola, planșa constelațiilor Ursa Mare și Ursa Mică, roza vînturilor, girueta, eclimetrul etc. Termometrele cabinei instalate pe teren, ca și termometrele de sol, dau elevilor posibilitatea de a înregistra temperatura zilnică, de a stabili medii și a întocmi grafice și diagrame. La fel, folosind barometrul aneroid și barograful, elevii pot afla presiunea atmosferică și pot interpreta stările atmosferice.

Cu prilejul studierii vînturilor s-au folosit aparatele de direcție-viteză și intensitate, girueta cu placa Wilde, manșa și anemometrul cu cupe. Pentru constatarea cantității de ploaie, de grindină sau zăpadă căzută într-un timp determinat stau la dispoziția elevilor pluviometrul cu ecran și mira gradată. Pentru măsurători și etalonări în teren se folosesc unități de măsură metrice și subdiviziuni: metrul liniar, metrul pătrat și metrul cub, rigle gradate de înălțime — iar pentru calculul unghiurilor unor obiecte inaccesibile (copaci, stîlpi, clădiri) se folosește eclimetrul.

Un cub de lemn instalat pe terenul geografic cuprinde în interior un strat de nisip în care se pot modela experimental microforme de relief, iar aparatele de permeabilitate care se găsesc aici dau posibilitatea de a se face experiențe în legătură cu diferite categorii de roci.

Expunerea tovarășei Dumitrescu a fost urmărită cu interes de profesorii de geografie. Ea a contribuit la răspîndirea experienței bune în ceea ce privește organizarea lucrărilor practice în cadrul geografiei.

NICOLAE GĂMAN
profesor la școala medie nr. 4—Ploești

Elevii dobîndesc deprinderi practice

In cadrul unei ședințe a cercului pedagogic, învățătoarea Maria Bondoc de la școala de 7 ani din comuna Breaza, raionul Cîmpina, a ținut la clasa a III-a o lecție de lucru manual a cărei temă a fost confecționarea unor apărătoare de carton pentru manualele de citire. Pentru buna reușită a lecției tovarășa învățătoare s-a îngrijit din timp ca fiecare elev să-și procure sculele și materialele necesare și s-a pregătit ea însăși cu seriozitate.

In cadrul lecției tovarășa Bondoc a făcut împreună cu elevii o recapitulare a cunoștințelor pe care aceștia le au în legătură cu hîrtia și cartonul. Apoi, trecînd la confecționarea copertelor, tovarășa Bondoc le-a explicat elevilor operațiile succesive pe care urmau să le îndeplinească. Sub îndrumarea învățătoarei elevii au stabilit dimensiunile copertei, au fixat cu puncte lungimile, lățimile și grosimea cărții, au unit punctele prin linii drepte cu ajutorul riglei, au înțepat cu sula extremitățile liniilor după ce fiecare dimensiune a fost verificată cu rigla etc.

In tot timpul lucrului tovarășa învățătoare a explicat cum se execută fiecare operație. Ea s-a ocupat de fiecare elev în parte și a dat explicații suplimentare atunci cînd a fost nevoie. La sfîrșitul lecției tovarășa Bondoc a făcut unele aprecieri asupra lucrărilor efectuate; a arătat care sînt lucrările cele mai reușite și a atras atenția acelora care din grabă nu au tăiat bine cartonul, nu au făcut unghiurile drepte sau nu au executat bine cusăturile.

In cadrul lecției învățătoarea Maria Bondoc a reușit să stabilească o legătură strînsă între activitatea practică a elevilor și cunoștințele lor teoretice, să dezvolte atenția, spiritul de observație și imaginația acestora. Elevii au căpătat cu acest prilej deprinderi folositoare de muncă: au învățat să măsoare, să calculeze și să verifice, să lînieze, să perforeze, să taie și să îndoaie cartonul, să coasă cu un anumit punct.

AURELIA RADU
învățătoare la școala nr. 2 comuna Brebu, raionul Cîmpina

POȘTA REDACȚIEI

Tov. Ion Spînu, învățător în comuna Terpezița, raionul Craiova și alte cadre didactice ne-au întrebat dacă timpul servit pentru efectuarea stagiului militar se ia în considerare la calcularea vechimii în învățămînt.

In conformitate cu instrucțiunile privind aplicarea H.C.M. nr. 387 din 1956, timpul servit pentru satisfacerea serviciului militar nu intră în calculul stagiului de activitate în învățămînt. Timpul servit în concentrare sau mobilizare în afara stagiului militar obligatoriu se ia în considerare la calcularea stagiului de activitate în învățămînt, dacă cei în cauză au funcționat anterior tot în învățămînt.

Potrivit însă articolului 133 din Codul Muncii, vechimea în muncă se consideră neîntreruptă și pe timpul cît angajatul satisface obligațiile militare, acesta beneficiind de drepturile unui angajament în continuare la reîntoarcerea în producție. Acest timp se ia în considerare la calcularea vechimii pentru pensie, la acordarea concediului de odihnă, a concediului de boală etc., fără să intre în calculul stagiului de activitate didactică.

PE DRUMUL POLITEHNIZĂRII ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

TREBUIE FOLOSITE TOATE POSIBILITĂȚILE

Este lăudabil efortul pe care-l fac multe școli din regiunea Stalin pentru a organiza lucrări practice de atelier pentru a da elevilor o pregătire politehnică temeinică.

Acest efort al lor se oglindește, în primul rînd, în creșterea numărului de ateliere organizate pe lîngă școli. În timp ce în anul școlar trecut în întreaga regiune erau doar cinci școli de cultură generală care dispuneau de ateliere de lăcătușerie și tîmplărie, în anul acesta există asemenea ateliere pe lîngă un număr de 30 de școli. Merită a fi scoasă în evidență inițiativa colectivului pedagogic al școlii de 7 ani nr. 14 din Orașul Stalin, care a reușit să construiască, cu ajutorul uzinei „Steagul Roșu", al întreprinderii „Abatorul" și al părinților elevilor o sală de circa 30 m.p. pentru atelierul de lăcătușerie.

Unele școli, care nu au încă posibilitatea de a organiza ateliere proprii, desfășoară lucrările practice în atelierele diferitelor școli profesionale. Așa procedează, bunăoară, școala medie nr. 3 din Orașul Stalin, care a organizat lucrări practice cu elevii în atelierele școlii profesionale de pe lîngă uzina de tractoare „Ernst Thälmann".

Un control organizat recent a arătat că, în cele mai multe școli — cum sînt, de pildă școlile medii nr. 1 și nr. 5 din Orașul Stalin, lucrările de atelier se desfășoară sistematic, în legătură strînsă cu lecțiile predate în clasă, dînd elevilor cunoștințe și deprinderi multilaterale.

Toate acestea dovedesc dorința cadrelor didactice de a traduce în viață hotărîrile partidului și guvernului privitoare la legarea învățămîntului de munca productivă, la apropierea școlii de viață, de practica construcției socialiste.

Se poate constata însă, în activitatea unor școli, o anumită superficialitate o anumită tendință de a face lucrurile de formă. De cele mai multe ori aceasta se datorește faptului că nu s-au luat toate măsurile spre a se asigura baza materială și cadrele necesare unei bune pregătiri politehnice a elevilor. În această situație se află, de pildă, școala de 7 ani nr. 14 din Orașul Stalin. Aceasta, deși nu dispune decît de o menghină, două rame de ferăstrău pentru tăiat metale, două ciocane, un punctator, un ac de trasat și alte cîteva unelte de lăcătușerie, a cerut — și a primit — aprobarea de a organiza lucrări practice de lăcătușerie și tîmplărie. Și școala medie nr. 1 din Făgăraș a primit aprobare pentru organizarea lucrărilor practice deși aici există o sală și unelte corespunzătoare numai pentru organizarea lucrărilor de tîmplărie, în timp ce pentru lucrările de lăcătușerie nu există nici spațiul și nici uneltele necesare.

Urmările sînt ușor de constatat: nu se respectă programa, cunoștințele și deprinderile pe care și le însușesc elevii sînt necomplete. Mai mult chiar — în timp ce elevii din unele clase efectuează lucrări în atelier, alții nu sînt cuprinși în nici o formă de activitate practică. Așa stau lucrurile, de pildă, la școala medie nr. 1 din Făgăraș. Aici efectuează lucrări de tîmplărie elevii dintr-o clasă a V-a și o clasă a VI-a (deși pentru aceștia din urmă programa nu prevede asemenea lucrări). Celelalte clase (o clasă a V-a, una a VI-a și două clase a VII-a) nu au fost cuprinse în nici o formă de activitate practică.

Acest mod defectuos de organizare a lucrărilor practice a fost tolerat de directorii de școli și de organele de îndrumare și control ale secțiilor de învățămînt și cultură. Secțiile au cerut aprobarea pentru înființarea de ateliere la școli care nici pe departe nu au posibilitatea să le amenajeze. E clar că, în asemenea condiții, lucrările practice de atelier nu pot contribui la lărgirea orizontului politehnic al elevilor și nici la înarmarea lor cu priceperi și deprinderi de muncă.

În același timp, există în regiune multe posibilități de a amenaja ateliere pe lîngă școli, care însă nu sînt folosite. Cu toate că întreprinderile, gospodăriile agricole de stat și S.M.T.-urile au largi posibilități de a sprijini școlile, ele nu sînt pretutindeni solicitate să facă aceasta. De exemplu, în raionul Făgăraș pînă la sfîrșitul lunii noiembrie 1957 nici secția de învățămînt și cultură și nici directorii de școli nu au luat nici o inițiativă de a asigura patronarea școlilor de către unitățile socialiste, de a obține sprijinul acestora.

Nici selecționarea și angajarea cadrelor pentru predarea lucrărilor practice de atelier nu s-a făcut pretutindeni cu suficient simț de răspundere. Din această cauză o serie de școli — cum sînt școala de 7 ani nr. 14 din Orașul Stalin sau școala medie nr. 1 din Făgăraș — au fost încadrate cu personal de specialitate necorespunzător, încălcîndu-se instrucțiunile Ministerului Învățămîntului și Culturii în această privință. Profesorii-maiștri de la aceste școli nu-și desfășoară activitatea în conformitate cu prevederile programelor. Planul calendaristic al profesorului-maistru de la școala medie nr. 1 din Făgăraș bunăoară (de altfel încomplet și defectuos alcătuit), cuprinde o serie de teme neprevăzute de programă, ca de exemplu: „lucrul cu cuțitul", „rotunjirea barelor de lemn", „lucrări la traforaj" etc. În schimb, probleme ca organizarea locului de muncă, materialele de lucru folosite în atelierul de tîmplărie, materialele auxiliare, schițe, trasarea lemnului etc. — prevăzute în programă — nu sînt cuprinse în plan.

Profesorii-maiștri din unele școli nu se pregătesc pentru lecții nu țin seama de cerințe pedagogice elementare. Din această cauză lecțiile lor sînt adesea superficiale, improvizate — uneori chiar greșite. Am asistat, de exemplu, la școala de 7 ani nr. 14 din Orașul Stalin, la o lecție de lucrări practice de lăcătușerie ținută la clasa a V-a (deși programa prevede la această clasă numai lucrări de tîmplărie). În această lecție profesorul-maistru a făcut o serie întreagă de afirmații ce nu corespund realității. Astfel, le-a spus elevilor că tabla de metal nu se poate tăia cu ferăstrăul de tăiat metale, că dornul se folosește la scoaterea șuruburilor rupte în diferite piese etc. Deși lecția avea ca scop cunoașterea de către elevi a sculelor de lăcătușerie, profesorul maistru nu a explicat modul de lucru cu sculele prezentate, n-a arătat din ce materiale se confecționează acestea, n-a stăruit asupra formei lor etc. Nepregătindu-se în nici un fel pentru lecție, el le-a vorbit elevilor, la întîmplare, despre unele scule de care-și aducea aminte pe loc — despre cheia de țevi, menghina de țevi, cheia franceză etc. — scule pe care elevii vor trebui să le studieze abia în clasele mai mari.

Fără îndoială, multe din lipsurile semnalate s-ar fi putut preveni dacă directorii de școli și secțiile de învățămînt și cultură ar fi studiat cu seriozitate problema creării de ateliere în funcție de condițiile specifice școlii și localității respective, dacă ar fi cerut ajutorul întreprinderilor în această privință și ar fi folosit toate posibilitățile locale, dacă ar fi privit cu mai mult simț de răspundere problema selecționării și încadrării profesorilor-maiștri.

În regiunea Stalin există multe posibilități care să asigure înființarea de ateliere și buna desfășurare a lucrărilor practice în cadrul acestora. Este numai necesar ca toate școlile — și organele de învățămînt — să știe să folosească așa cum trebuie aceste posibilități care le stau la îndemînă.

TEODOR G. MUCICA
controlor de stat

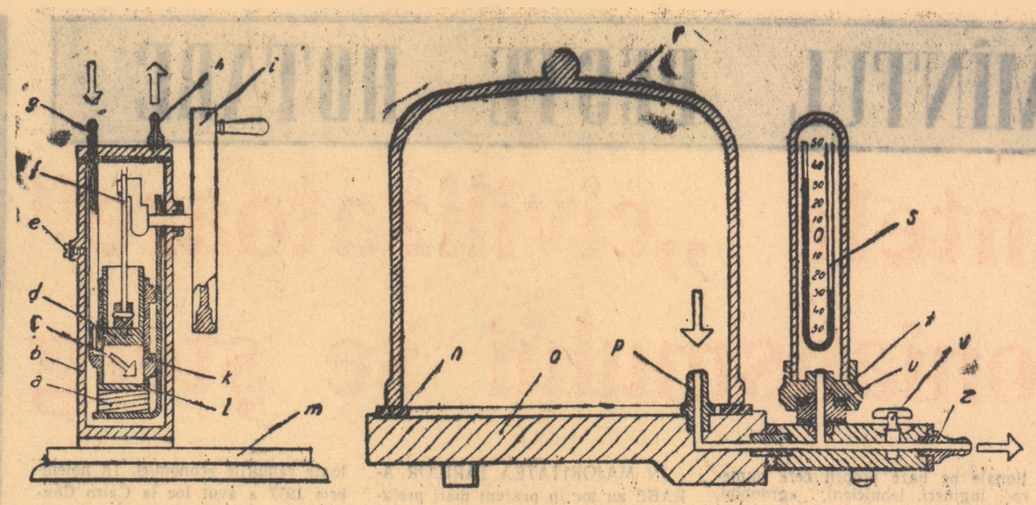

Fig. 1

Fig. 2

Cum lucrăm cu materialele didactice

Mașina pneumatică

Întreprinderea de material didactic din București a construit o mașină pneumatică de tip școlar. Pentru a veni în ajutorul cadrelor didactice și al elevilor care vor executa experiențe cu ajutorul ei, dăm descrierea mașinii și unele indicații de deservire și întreținere.

Mașina pneumatică se compune din două părți distincte: o pompă de vid (fig. 1) și un ansamblu format din platan, manometru și olopot de sticlă (fig. 2)

Pompa de vid este formată dintr-un corp de fontă de formă paralelipipedică (b) fixat prin intermediul a patru șuruburi de un postament de lemn (m).

În interiorul acestui corp se găsește montat un cilindru (k) cu piston (d), un mecanism bielă-manivelă (f), precum și o supapă (l) acționată de un arc (a), iar în exterior se găsește montat un volant (i) prevăzut cu o manivelă.

Prin învîrtirea volantului pe axul căruia este montat sistemul de bielă-manivelă, pistonul capătă o mișcare liniară verticală alternativă.

Modul de funcționare al pompei de vid este următorul:

În cursa de coborîre a pistonului, orificiul de aspirație (c) din peretele cilindrului fiind obturat de piston, aerul cuprins în interiorul cilindrului este comprimat. În momentul în care presiunea aerului depășește presiunea coloanei de ulei din corpul pompei, supapa de evacuare (l) se deschide, iar aerul este eliminat în afara pompei prin orificiul h.

La finele cursei de jos a pistonului, acesta depășește marginea inferioară a cilindrului cu circa 1 mm. și împinge astfel supapa (l) în jos, între piston și supapă intercalîndu-se o peliculă de ulei necesară pentru completa evacuare a aerului la compresiune. În cursa de ridicare a pistonului, acesta trage supapa în sus, pînă cînd se sprijină pe peretele rodat al cilindrului. După aceea pistonul, continuîndu-și cursa de ridicare se desprinde de supapă, creîndu-se astfel în interiorul cilindrului un spațiu cu vid înaintat. La finele de sus al cursei, pistonul deschide orificiul de aspirație (c) și, prin crearea unui șoc de absorbție se asigură o bună evacuare a aerului din spațiul în care se face vidul.

Vidul maxim realizabil cu această pompă este de ordinul a 2—3 tori și se obține atunci cînd diferența de presiune dintre camera de vid a pompei și spațiul în care se face vidul nu mai permite o trecere a aerului prin conducta de racord. Aceasta se constată cînd nivelul de mercur din tubul manometric nu mai variază oricît am roti volantul.

Pentru a se asigura o bună funcționare a pompei, marginea cilindrului pe care se sprijină supapa de evacuare cît și suprafața de sprijin a supapei sînt perfect rectificate, iar întregul sistem cilindru-piston-supapă este introdus într-o baie de ulei special pentru pompe de vid, sau ulei mineral grupa 400.

Platanul este o placă din fontă cu suprafața strujită și prevăzută cu o garnitură de cauciuc (n), pe care se așează un clopot de sticlă cu baza rodată (r) Vidul obținut se măsoară cu manometrul cu mercur (s) citindu-se pe scala de hîrtie a acestuia diferența de nivel dintre cele două coloane de mercur din tubul manometric. Pentru menținerea vidului sub clopotul de sticlă pe o durată de timp mai îndelungată, platanul este prevăzut cu un robinet (v) care, prin rotire, închide legătura dintre clopotul de sticlă și pompa de vid

Înainte de a se executa orice experiență, este necesar să se șteargă praful de pe platan cu o cîrpă moale. După aceea atît baza rodată a clopotului de sticlă cît și ambele fețe ale garniturii de cauciuc de pe platan se ung cu un strat subțire de vaselină consistentă. Clopotul de sticlă așezat pe platan trebuie apăsat ușor cu mîinile și răsucit puțin la începutul scoaterii aerului. După cîteva pistonări se controlează etanșeitatea, încercîndu-se dacă se opune ridicării lui cu mîna. În modul acesta se asigură o bună etanșeitate a clopotului pe platan.

Pentru ca mercurul din tubul manometric să nu se verse în timpul transportului, la livrarea mașinii s-a prevăzut la capul deschis al manometrului un tampon de vată. Pentru scoaterea acestui tampon de vată se deșurubează cu ajutorul unei chei fixe de 58 mm. piulița exagonală (t), care joacă rolul de manșon de fixare a cilindrului de sticlă ce acoperă manometrul. Dacă din diferite motive mercurul din tubul manometric s-a împrăștiat, se adaugă în tub cîte puțin mercur, pînă cînd numărul de diviziuni de pe scala gradată de la capătul închis al manometrului pînă la 0 va fi egal cu numarul de diviziuni de la 0 pînă jos, la nivelul mercurului din ramura deschisă. Apoi se înșurubează strîns manșonul cu cilindrul de sticlă de protecție pentru ca aerul să nu pătrundă în interior. Este necesar ca la strîngerea piuliței manșon, garnitura de etanșare (u) și filetul să fie bine unse cu vaselină consistentă. De asemenea, se va controla ca la strîngere această garnitură să nu fie expulzată de pe locașul său.

În cursul funcționarii, înaintea fiecărei întreruperi, fie chiar temporară, este necesar să se închidă robinetul (v), întrerupîndu-se legătura între pompă și platan sau aparat, pentru a se evita o eventuală pătrundere a uleiului în canalele platanului.

Poziția de închidere a robinetului este indicată de poziția săgeții marcate pe capul acesteia. Pentru a se asigura o bună închidere a robinetului se va turna ulei mineral în cupa sa.

Datorită transportului sau unor greșeli în manipulare, se poate pierde o parte din uleiul din corpul pompei. De aceea este necesar ca, la începutul experienței, să se verifice nivelul de ulei. Dacă prin deșurubarea bușonului (e) uleiul nu se prelinge în afară, se va turna ulei în interiorul pompei prin orificiul h după ce mai întîi s-a deșurubat piulița și s-a scos cu atenție apărătoarea ce acoperă deschiderea. Pentru completarea nivelului de ulei din corpul pompei de vid se va utiliza ulei special pentru pompe de vid sau ulei mineral grupa 400.

Se recomandă ca în timpul efectuării experiențelor introducerea aerului sub clopotul vidat să se facă încet, deschizîndu-se treptat robinetul (v), întrucît o pătrundere bruscă a aerului sub clopot poate provoca spargerea manometrului.

După efectuarea experiențelor, atît suprafața platanului și garnitura de cauciuc, cît și marginea rodată a clopotului de sticlă trebuie să fie bine șterse de vaselină, cu ajutorul unei cîrpe muiate în puțină benzină, deoarece cu timpul, prin depunerea de praf și corpuri străine pe aceste suprafețe, vaselina se îngroașă și poate duce la deteriorarea aparatului.

În timpul în care nu este utilizată, mașina pneumatică trebuie acoperită cu o bucată de pînză, spre a fi ferită de praf și corpuri străine.

Respectîndu-se aceste recomandări de manipulare și întreținere, mașina pneumatică va putea fi utilizată un timp îndelungat în condițiuni optime, corespunzătoare scopului pentru care a fost construită.

Ing. C. SACEANU

In legătură cu luarea notițelor

În articolul „Luarea notițelor", apărut într-unul din numerele anterioare ale „Gazetei învățămîntului", tovarășa A. Turovțev aduce o serie de observații asupra lipsei de deprindere a elevilor în ceea ce privește luarea notițelor, a cauzelor ce provoacă această lipsă și a consecințelor ce decurg de aci.

Observațiile sînt juste. Indicațiile ce se dau cu privire la remedierea deficiențelor semnalate ni se par, însă, nesatisfăcătoare. Tovarășa Turovțev arată procedeele folosite de unele învățătoare la clasele III—IV (subliniera ideii prin ton, repetarea în cadrul unei formulări mai scurte, folosirea notițelor în fixarea lecției, corectarea caietelor de notițe). Ni se dau și unele procedee folosite de profesori la clasele V—X: solicitarea elevilor de a extrage esențialul după expunerea fiecărei unități logice a lecției, însoțită de schema lecției pe tablă și semnalarea de către profesori a ceea ce este esențial în expunere pentru a fi notat de elevi.

Tovarășa Turovțev se oprește aci.

Un lucru pe care vrem să-l subliniem de la început este acela că munca profesorului pentru formarea deprinderii de a lua notițe la lecții trebuie să aibă un caracter sistematic. Procedeele indicate de tovarășa Turovțev pentru clasele I—IV sînt bune. Dar întrucît — așa cum afirmă și tovarășa Turovțev — la intrarea în clasa a V-a elevii nu au încă suficient dezvoltată deprinderea de a lua notițe, profesorii trebuie să continue această muncă. În ce fel însă?

În clasa a V-a trebuie reluate mai întîi procedeele folosite în clasa a IV-a: subliniera ideii prin ton, repetarea în cadrul unei formulări mai scurte. Treptat, pe măsură ce ne-am asigurat că elevii pot sezisa esențialul, le vom cere să extragă ei singuri ideea. În cazul cînd ideea a fost defectuos formulată, vom insista asupra formulării sau, la nevoie, o vom reformula noi. (În unele împrejurări, ideea fiind mai greu sezisabilă, profesorul va continua să o scoată el).

Paralel cu aceasta, vom căuta să-i deprindem pe elevi să rezume conținutul unui text. În acest scop vom organiza (în deosebi la clasa a V-a, dar și ulterior) lecții anume, în care, folosind la început texte ce au fost studiate, îi vom ajuta pe elevi să reformuleze pe scurt conținutul, pe paragrafe. Acest procedeu — care dă răgaz elevului să extragă esențialul într-un timp mai îndelungat — îi va da posibilitatea să rețină și să noteze apoi esențialul din expunerea profesorului într-un timp scurt.

Abia în clasa a VII-a, odată cu dezvoltarea capacității de sintetizare a elevilor, vom putea să-i lăsăm să ia notițe în timpul expunerii fără intervenția noastră. (Fără îndoială, numai dacă constatăm că și-au format deprinderea respectivă în cursul anilor anteriori). Munca pentru formarea deprinderii de a lua notițe la lecții va fi continuată, în măsura în care se va impune și folosind procedee adecvate, la clasele VIII—X.

În tot acest timp vom avea grijă să controlăm și să discutăm conținutul caietelor de notițe. Formarea deprinderii de a lua notițe — așa cum arată foarte bine tovarășa Turovțev — nu este numai datoria profesorilor de limba română, ci a tuturor profesorilor — bineînțeles în proporție diferită, ținînd seama de specificul și sarcinile obiectului respectiv.

Prof. A. LUNTRARU
București

Metode bune de predare a LOGICII

Majoritatea profesorilor de logică au izbutit, în lunile care au trecut de la începutul anului școlar, să predea lecții interesante, ajutîndu-i pe elevi să folosească cunoștințele cîștigate la acest obiect ca pe un instrument de cunoaștere și ferindu-i de formalism, primejdia cea mai mare în studierea logicii. Se face resimțită însă lipsa unui îndrumător metodic — așa cum există pentru aproape toate celelalte obiecte de învățămînt. Tocmai această lipsă ne îndeamnă să ne oprim asupra cîtorva dintre metodele folosite de unii profesori cu experiență, deoarece socotim că răspîndirea lor ar fi bine venită.

O problemă metodică dintre cele mai dificile este stabilirea unei legături continue între forma logică și conținutul obiectiv al cunoașterii, evidențierea caracterului obiectiv al legilor formale. Asistînd la un șir de lecții ale tov. Virgil Bogdan (profesor la școala medie „I. L. Caragiale" din Capitală) mi-am dat seama că el rezolvă această problemă pornind de la cunoștințele pe care elevii le au din viață sau din studierea diferitelor discipline. Profesorul cere elevilor să analizeze aceste cunoștințe sub aspectul formei lor logice, conducîndu-i apoi, de la această analiză, la înțelegerea regulilor logicii formale și punîndu-i în situația de a aplica cunoștințele de logică astfel cîștigate din nou la problemele realității. Datorită unei îndelungate experiențe didactice și unei culturi bogate, prof. Virgil Bogdan mînuiește cu dibăcie metoda conversației, făcîndu-i pe elevi conștienți, pe cale inductivă, de faptul că formele gîndirii reflectă un conținut obiectiv. Elevii săi analizează exemple de o complexitate gradată, compară, abstractizează și, de obicei, ajung să formuleze ei singuri regula cerută. Bazate pe activitatea neîntreruptă a întregii clase, stimulate de vioiciunea profesorului, lecțiile de logică devin astfel extrem de interesante și atrăgătoare pentru elevi.

Am putea da drept exemplu lecția cu tema „Clasificarea", ultima din capitolul „Noțiunea". Pornind de la cîteva exemple adecvate de clasificare, profesorul i-a condus pe elevi spre înțelegerea importanței clasificării și spre definirea ei. A urmat o comparație amănunțită între diviziune și clasificare, cu care prilej elevii au desprins regulile comune celor două operații și au înțeles clasificarea nu numai ca operație logică, dar și ca procedeu științific. Însușirea de către elevi a acestor cunoștințe i-a permis profesorului să facă în încheiere cîteva observații privind importanța clasificării în dezvoltarea științelor. Tov. Bogdan le-a arătat elevilor că o bună clasificare poate permite descoperirea unor specii noi, ba poate duce chiar la formularea unei noi legi științifice, la care oamenii nu s-ar fi putut ridica altfel. (Este cazul clasificării lui Mendeleev, de exemplu).

Exemple originale, interesante și clare, prin a căror analiză elevii sînt conduși spre formularea regulilor folosesc și profesorii Victoria Alterescu (școala medie „N. Bălcescu"), Emilia Cazacu (școala medie nr. 15) și I. Manoliu (școala medie nr. 20 „Gh. Șincai").

La lecția „Definiția", tov. I. Manoliu a ales un șir de exemple negative din limbajul eroilor lui Caragiale, evidențiind, prin contrast, regulile definiției.

Dar legătura cu practica vieții și cu cunoștințele științifice ale elevilor nu se realizează numai pe calea exemplelor. Asemeni algebrei, logica—algebra gîndirii — nu se poate însuși decît pe calea continuei exercitări, pe calea rezolvării unor probleme de complexitate crescîndă. Elevii trebuie să aplice regulile învățate la probleme variate, mergînd astfel spre o înțelegere mai profundă a felului în care regulile reflectă lumea reală și a importanței lor practice. Totodată, printr-o astfel de însușire, cunoștințele de logică se fixează mai temeinic, iar interesul elevilor față de ele crește.

Tovarășul Mihail Rațiu, care predă logica la școala medie „Mihai Viteazu", folosește cu multă pricepere exercițiile de logică, dînd elevilor prilejul să aplice cele învățate. De pildă, studiind cu elevii capitolul „Noțiunea", le-a dat spre rezolvare exerciții de următoarele tipuri: „Indicați genul proxim și diferența specifică la următoarele noțiuni..."; „Arătați grafic raporturile între următoarele noțiuni concordante (identice, încrucișate, ordinate)..."; „Extrageți din textul următor noțiunile opuse și arătați antitezele în care sînt încorporate"; „Indicați noțiunea intermediară între următoarele noțiuni contrarii" etc.

Exercițiul servește și ca mijloc de verificare a cunoștințelor de logică.

Profesorii cu experiență nu se mulțumesc să ceară elevilor, atunci cînd le verifică cunoștințele, doar reproducerea unor formule, eventual însoțită de un exemplu, ci le dau probleme ca cele de mai sus. La lecțiile prof. I. Manoliu, în timpul verificării, trei elevi rezolvă concomitent, la tablă, probleme de logică, în timp ce alții sînt ascultați din bancă. Verificarea prin exerciții n-ar fi, desigur, posibilă, dacă nu s-ar folosi exercițiile și în cadrul fixării și în temele date pentru acasă, elevii fiind obișnuiți cu acest fel de muncă.

Un procedeu interesant, pe care îl folosesc în special tov. V. Bogdan și V. Alterescu, este analiza comparativă a unor exemple juste și nejuste, pentru a face să apară, din opoziția lor, regula corectă.

Apreciind varietatea exemplelor folosite, trebuie să remarcăm că uneori această varietate poate deveni totuși o piedică în însușirea cunoștințelor de logică. Aceasta se întîmplă, pe de o parte, pentru că în analiza fiecărui exemplu atenția elevului se îndreaptă, în mod firesc, și spre conținutul exemplului, nu numai spre forma lui logică, iar pe de altă parte pentru că în mintea elevului poate apărea părerea greșită că pentru fiecare regulă logică e nevoie de alte exemple și că, deci, regula n-ar fi aplicabilă și la exemplele cunoscute.

Unele dintre greutățile pe care le întîmpină profesorii în predarea logicii se datoresc și programei. Bunăoară, primele două lecții — despre obiectul și importanța logicii — se bazează pe o serie de cunoștințe de filozofie și istoria filozofiei pe care elevii nu le au. Din acest punct de vedere vor trebui revizuite, credem, și alte capitole ale programei (de exemplu capitolul II, care cere să li se vorbească elevilor despre o serie de curente din istoria filozofiei, ca realismul, nominalismul, neonominalismul ș.a.).

Căutînd cele mai bune metode de predare, profesorii de logică au, în același timp, datoria de a-și împărtăși pas cu pas roadele muncii, pentru a grăbi astfel alcătuirea unei metodici a predării logicii.

MIRCEA ȘTEFAN

REVISTA DE PEDAGOGIE

A apărut nr. 12 al Revistei de pedagogie dedicat celei de a 10-a aniversări a proclamării R.P.R.

CUPRINS:

Stanciu Stoian și Mircea Ștefan: **Pedagogia românească în 10 ani de democrație populară.**

Alexandru Roșca: **Dezvoltarea psihologiei pedagogice în R.P.R. în cei 10 ani care au urmat de la proclamarea republicii.**

Ladislau Bányai: **Învățămîntul în limba maternă a naționalităților conlocuitoare sub regimul de democrație populară.**

Ștefan Bîrsănescu: **Pedagogia ca obiect de studiu în universitățile și institutele de învățămînt superior din R.P.R. între 1948—1958.**

Anghel Manolache: **Succese dobîndite în pregătirea politehnică a elevilor din școlile noastre de cultură generală.**

* * * **Pedagogi de peste hotare ne salută cu ocazia celei de a 10-a aniversări a proclamării R.P.R.**

I. Gogan: **Lucrări pedagogice apărute în perioada 1948—1958.**

* * * **Tablă de materii pe anul 1957.**

* * *: **Regulamentul privind organizarea „Lecturilor pedagogice".**

INFORMAȚII

Editura de stat didactică și pedagogică aduce la cunoștință că manualele de gramatica limbii ruse pentru clasele VIII-XI ale școlilor cu limba de predare română și cu limbile de predare ale naționalităților conlocuitoare prezentate la concurs au fost apreciate de comisie ca necorespunzătoare. Aceste manuale nu se vor premia și nici nu se vor publica

★

Dintre manualele de Istoria literaturii române pentru clasele a IX-a și a X-a prezentate la concurs n-a fost acceptat nici unul.

Pentru anul școlar 1958—1959 se vor reedita manualele de Istoria literaturii române cl. a IX-a și a X-a folosite acum în școli.

COMENTARII

E vacanță?

Mă întorceam zilele acestea de la o vizită prilejuită de mult dorita sărbătoare a Anului Nou. Deodată, pe stradă, mă aud strigat și mă opresc. Era un vechi cunoscut care, după toate urările cuvenite, îmi spune:

— Știu că lucrezi pe la învățămînt. Spune-mi, frate, cînd vor primi vacanță și copiii noștri? (Cunoscutul meu are o fetiță, elevă în clasa a VII-a a unei școli din Capitală).

— După cîte știu, s-a dat vacanță de cîteva zile — i-am răspuns.

— Ce vacanță, nene? În fiecare zi, după ce vin de la serviciu, fac program cu fiică-mea la fel ca la școală.

— Ce faci, domnule? zic eu. Lasă copilul să se odihnească, că de aceea e vacanță.

— Cum să-l las, dacă nu-l lasă profesorii, școala? Stai numai să-ți fac socoteala. Profesorul de matematică i-a dat să rezolve vreo 70—80 de probleme și exerciții pînă la sfîrșitul vacanței, profesoara de limba română i-a dat să facă analiza gramaticală la cîteva texte, să citească vreo 3 cărți să le rezume conținutul și să caracterizeze personajele; cea de științe naturale, să facă vreo 10 desene; cea de geografie, să deseneze niște hărți; profesoara de fizico-chimice, să scrie niște reguli, să facă desene și să rezolve cîteva probleme; cea de desen, să facă două planșe cu desene artistice. Și mai sînt încă vreo cîteva astfel de lucrări, pe care nici nu le mai țin minte pe dinafară.

După cum vezi, nici unul dintre profesori nu s-a lăsat mai prejos. Ce, să rămînă în pagubă? Ei, acum spune-mi: cînd să faci toate astea? Pentru asta e nevoie de timp, domnule! Trei, patru ore pe zi nici n-ajung.

Partea proastă e că vacanța e prea scurtă. Nu are timp să le facă pe toate. Din cauza asta, a căzut beleaua și pe capul meu: să-l mai ajut la o problemă, să-i mai fac un desen, o hartă. Mă rog, pînă la sfîrșitul „vacanței" trebuie să-și termine toate temele, căci nu se poate duce la școală cu ele nefăcute.

De aia te-am întrebat, cînd o să vină și vacanța?

MIHAI COSTIN

Rezervă

Prietenul meu e profesor de limba română. E un băiat tînăr, bine pregătit, dar fără prea multă experiență didactică.

Intro zi l-am întîlnit venind de la școală. Avea un aer decepționat. Era după prima inspecție pe care i-o făcea noul inspector de raion. Așteptase acest moment cu emoție, dar și cu nerăbdarea de a afla părerea unui om competent cu privire la munca sa, pentru ca pînă la urmă... să nu afle nimic sau aproape nimic. Cîteva observații fugare făcute în recreație: „Nu faceți planuri de lecție mai dezvoltate?"... „Cred că verificarea cunoștințelor putea fi mai scurtă"... „N-a fost antrenată toată clasa la lecție". Cam atît. Ba nu. Inspectorul mai observase că nu toți elevii au linia trasă la marginea caietului, că unii au maculatoarele neînvelite...

Toate aceste observații erau juste. Profesorul ar fi vrut să afle, însă, părerea inspectorului și cu privire la conținutul lecției, cu privire la metodele și procedeele folosite; ar fi vrut să știe cum apreciază inspectorul nivelul de cunoștințe al elevilor, ce are de spus despre logica planului de lecție și altele. În legătură cu toate acestea inspectorul nu a spus un cuvînt.

Cazul acestui inspector nu este unic. Mai sînt și alți inspectori care evită să aprecieze calitatea lecțiilor la care asistă.

Unii nu au nici pregătirea de specialitate necesară, nici suficientă pregătire pedagogică, alții sînt lipsiți de experiență didactică. Sînt cazuri cînd absolvenți foarte tineri, care au lucrat abia un an-doi la catedră, sînt numiți inspectori. Uneori, chiar atunci cînd sînt numiți în funcția de inspector pedagogi cu mai multă practică la catedră, selecția acestora nu se face după criteriul calității.

Soluția? Inspectorii să fie aleși dintre cei mai buni învățători și profesori, oameni bine pregătiți și cu practică la catedră. O selecție justă presupune însă cunoașterea oamenilor. Iar acest lucru este posibil numai dacă șefii secțiilor de învățămînt și cultură vor sta mai puțin în ședințe și mai mult în școli.

A. I.

ÎNVĂȚĂMÎNTUL PESTE HOTARE

Amprentele „civilizatoare“ ale colonialismului se șterg

EGIPTUL, leagănul străvechilor civilizații, a găzduit măreața adunare a oamenilor din două mari continente: **Conferința de solidaritate a țărilor afro-asiatice.**

Ca un simbol al eliberării de sub colonialism, pe malurile Nilului, pe pămîntul de pe care au fost alungați ultimii stăpîni nepoftiți englezi și francezi, au pășit liberi reprezentanții popoarelor Africii și Asiei, așa cum, tot ca un simbol, în aprilie 1955, la Bandung, prima conferință a țărilor afro-asiatice, care a pus bazele frontului unit al luptei împotriva colonialismului, și-a desfășurat lucrările în fostul club al ofițerilor armatei coloniale olandeze.

După cel de-al doilea război mondial o serie de țări din Asia au înlăturat orice putere străină și au introdus regimul democrat-popular, Oamenii muncii din R. P. Chineză, R. P. Mongolă, R. D. Vietnam, R. P. D. Coreeană pășesc cu pași fermi pe drumul construirii socialismului. Și-au cucerit independența națională și au căpătat un puternic prestigiu internațional state ca India și Indonezia. S-a deșteptat lumea arabă și țări ca Egiptul și Siria au pășit de curînd pe drumul unei politici independente. Și-au cucerit independența și o serie de țări africane. Alte țări — ca Algeria și Oman — luptă în prezent pentru dreptul sfînt al libertății naționale.

Sala Universității din Cairo a cuprins, cu prilejul Conferinței de solidaritate a țărilor afro-asiatice, pe reprezentanții a 49 de țări, reprezentanți a peste un miliard și jumătate de oameni, care au discutat problemele vitale ale țărilor lor: menținerea și consolidarea păcii, lupta împotriva colonialismului, dezvoltarea economică și culturală.

Ținînd seama de faptul că educația și instrucția joacă un rol important în formarea conștiinței naționale, că dezvoltarea economiei naționale pe baze proprii cere numeroși ingineri, tehnicieni, agronomi, economiști etc., numeroși oameni culți și instruiți, țările din Asia și Africa dau o mare atenție culturii, științei, învățămîntului.

Dăm mai jos cîteva informații cu privire la dezvoltarea învățămîntului în cîteva din aceste țări.

UN URIAȘ PROGRES în domeniul învățămîntului au realizat țările de democrație populară din Asia.

Astăzi în Republica Populară Chineză învățămîntul se află la dispoziția fiilor de muncitori și țărani. În școlile elementare din marea Chină învață peste 60 de milioane de copii. Peste 5 milioane sînt cuprinși în școlile medii. Învățămîntul superior a dat țării în decurs de șapte ani, adică din 1949 și pînă în 1956, 302.514 specialiști, în timp ce în 36 de ani — din 1912 și pînă în 1947 — au absolvit facultățile 210.827 studenți.

După eliberare, în sistemul de învățămînt s-au petrecut importante transformări. Pentru satisfacerea necesităților tuturor ramurilor științei și tehnicii în rapidă dezvoltare, precum și ale construcției de stat s-au deschis 215 noi facultăți. Centrele muncitorești ale republicii se transformă treptat și în centre universitare.

Colonialiștii francezi au lăsat și în Vietnam amprenta lor „civilizatoare“: 95 la sută din locuitori analfabeți. Cifra este edificatoare. Pentru statul democrat-popular vietnamez și pentru învățătorii și profesorii săi sarcina cea mai urgentă a fost lupta împotriva analfabetismului. În toate colțurile țării s-au deschis școli noi. Au fost organizate diferite cursuri în care învață oameni de toate vîrstele. În decurs de 12 ani — de la Revoluția din august 1945 și pînă acum — au învățat să scrie și să citească peste 11 milioane persoane din care 3 milioane au urmat cursurile școlilor de șapte ani.

IN MAJORITATEA ȚARILOR ARABE au loc în prezent mari prefaceri în organizarea învățămîntului, prefaceri menite să contribuie la creșterea conștiinței naționale a poporului și, în special, a tinerei generații. Se construiesc școli noi, moderne.

Într-un recent discurs, președintele Nasser, vorbind despre vasta activitate depusă în Egipt în domeniul social-cultural, spunea că aici la fiecare trei zile se construiesc cîte două școli noi, în timp ce în ultimul an dinaintea revoluției au fost construite în total numai trei școli. Cifrele prezentate de Rahman, reprezentanta delegației egiptene la Conferința de solidaritate a țărilor afro-asiatice, deși parțiale, întregesc tabloul realizărilor învățămîntului egiptean: „În perioada ocupației engleze — a spus aceasta — în școlile de fete din Egipt învățau doar 45.000 de eleve. Odată cu cucerirea independenței Egiptului în 1952, această cifră s-a ridicat la un milion“.

Și guvernul sirian duce o politică de sprijinire a nevoilor școlii, urmărind să crească în școlile naționale un tineret cu o bună pregătire intelectuală.

În Yemen, majoritatea școlilor sînt religioase, ca de altfel și în Iordania și în alte țări arabe. Condițiile politice și materiale de pînă acum nu au permis decît în mică măsură dezvoltarea școlilor așa numite „europene“. În condițiile actuale ale luptei pentru eliberare națională, acestea au luat totuși o oarecare extindere. Elevii lor învață limba arabă, matematica, istoria, igiena, agricultura, contabilitatea, muzica. Se fac încercări de a se reorganiza școlile după modelul egiptean, și în acest scop sînt invitați profesori din Egipt.

În țările arabe se dă o atenție deosebită pregătirii cadrelor de tehnicieni autohtoni, care să înlocuiască pe „specialiștii“ apuseni infiltrați în toate ramurile economiei. În noiembrie 1957 a avut loc la Cairo Congresul învățămîntului tehnic și profesional din țările arabe. Congresul a discutat situația din învățămîntul tehnic și profesional, căutînd totodată soluția pentru eliminarea lipsurilor existente, soluție care să ducă la întărirea situației economice din aceste țări pentru bunăstarea popoarelor lor.

LUPTA PENTRU UN ÎNVĂȚĂMÎNT național ca parte integrantă a luptei pentru eliberarea națională de sub jugul colonial s-a intensificat în țările dominate de imperialiști.

Sprijinite de toate țările iubitoare de pace, popoarele din colonii și din teritoriile de sub tutelă cer cu hotărîre dreptul lor legal la independență. De luni de zile comitetul O.N.U. pentru probleme sociale, umanitare și culturale tergiversează luarea unor măsuri concrete, menite să recunoască drepturile popoarelor dependente și coloniale. Recurgînd la diferite șiretlicuri juridice și subterfugii, delegații puterilor coloniale se străduiesc să împiedice adoptarea sau să lipsească de conținut articolele proiectelor de pacte îndreptate împotriva discriminării rasiale, sau referitoare la acordarea învățămîntului gratuit tuturor cetățenilor, inclusiv locuitorilor din colonii și din teritoriile de sub tutelă.

Documentele Conferinței de solidaritate a popoarelor afro-asiatice arată că mai există unele țări în care situația învățămîntului este foarte grea, în care 70 la sută din copiii de vîrstă școlară nu merg la școală.

Popoarele Africii și Asiei duc mai departe lupta lor comună pentru obținerea independenței naționale a tuturor statelor africane și asiatice, pentru obținerea unui învățămînt național, pentru dezvoltarea culturii proprii, continuatoare a milenarelor civilizații antice.

AL. I. VLADIMIR

VACANȚA ELEVILOR în UNIUNEA SOVIETICĂ

S-au terminat cursurile... Pentru cîtva timp manualele și caietele au rămas frumos rînduite așteptînd reînceperea cursurilor. Schiurile și săniuțele, cărțile și jocurile distractive, filmele și spectacolele le-au luat locul.

În întreaga Uniune Sovietică a început vacanța școlară de iarnă...

Odată cu vacanța au început minunatele serbări ale pomului de iarnă atît de mult așteptate de cei mici.

La Moscova, în Sala coloanelor din Casa sindicatelor a sosit, ca de obicei, Moș Gerilă împreună cu Albă-ca-Zăpada să împartă daruri.

Se vede că elevii au fost cuminți și au învățat bine devreme ce Moș Gerilă și-a descărcat sacul cel plin cu minunății.

NOUTĂȚI ȘTIINȚIFICE

FLOAREA URIAȘĂ

În insula Sumatra a fost descoperită recent o floare denumită „Rafflesia Arnoldi“, cu diametrul de un metru. Mugurii ei sînt de mărimea unei verze și au o greutate de 5 kg fiecare. Cînd se deschide, mugurul face un zgomot asemănător unui șuierat, și din el apar florile de culoare roză, cu cinci petale, de forma unei cești de ceai. „Rafflesia Arnoldi“ n-are tulpină. Este o plantă parazită, trăind numai la rădăcina sălciilor și hrănindu-se cu umezeala lor. Pentru dimensiunile ei, pe drept cuvînt a fost poreclită „floarea uriașă“.

ZIDUL PERUVIAN

În urma unor cercetări arheologice întreprinse de curînd, au fost descoperite în republica Peru urmele unui zid care datează din veacul al XVI-lea. Zidul începe la izvoarele riului Rio de Santa și, după ce străbate văi și munți, se termină în apropierea orașului Lima. Zidul, care are o lungime de 300 km și este construit din teracotă, este prevăzut din distanță în distanță cu creneluri și turnuri rotunde sau dreptunghiulare. Unele din aceste creneluri au o suprafață de 6000 m.p. Cercetările arheologice au găsit urmele unor astfel de ziduri și în alte regiuni ale Americii de Sud. Se crede că ele marcau pe vremuri frontiera dintre diferitele state din această regiune a lumii.

PE DRUMUL LUI DARWIN

Printre aniversările anului 1958 va fi și aceea a lui Darwin. În acest scop, Comitetul internațional pentru aniversarea lui Darwin a alcătuit un colectiv de savanți din lumea întreagă care va întreprinde o călătorie științifică în scopul stabilirii cu exactitate a drumurilor străbătute de către Darwin în perioada premergătoare formulării teoriei evoluției. Expediția a fost programată pentru anul 1958, deoarece în acest an se împlinesc 100 de ani de cînd Darwin a prezentat teoria evoluționistă în fața profesorilor londonezi. Este de menționat că Darwin a cercetat, în vederea elaborării teoriei sale, insulele Atlanticului, America de Sud și insulele din apropierea acesteia, precum și insulele din Pacificul de vest.

TRENUL DE PLOAIE ARTIFICIALĂ

De curînd a fost dată în folosință în R. Cehoslovacă o vastă instalație electrică pentru producerea ploii artificiale. Instalația este întru totul asemănătoare unui tren și este compusă din 216 vagoane care se deplasează pe șine. Fiecare vagon poartă un dispoziliv circular de stropit, cu pompa și electromotorul corespunzătoare. Trenul poate stropi o suprafață de 7.000 ha stînd pe loc. Bineînțeles, atunci cînd este deplasat pe șine trenul udă o suprafață mult mai mare, asigurînd recoltele și pe timpul secetelor.

descrețiți frunțile

Sticla, măgarul și posteritatea

Lucrurile s-au petrecut la școala din... Din păcate nu putem da numele școlii și nici al eroilor, pentru considerente umanitare ce se vor vedea mai jos. Școala însă există. Eroii — de asemenea. În redacția noastră poate fi consultată o scrisoare — înregistrată la nr. 917/12.XII.1957 — care povestește totul pe larg și într-un mod deosebit de pitoresc.

Așadar, iată ce s-a întîmplat:

În comuna — să-i zicem Zurba Mică — s-a construit un local de școală. Acțiunea este într-adevăr frumoasă. Și constructorii, pentru a sărbători cum se cuvine evenimentul, s-au decis să facă un lucru deosebit. S-au adresat folclorului — și s-au oprit la vestita legendă a meșterului Manole. Numai că, bineînțeles, nu i-a trecut nimănui prin cap să-și îngroape consoarta în temelia clădirii pentru a-i asigura trăinicia. Soliditatea clădirii fiind asigurată de mijloacele moderne de construcție, oamenii s-au hotărît să recurgă la un simbol: să nu pună în temelie oameni vii, ci numai numele lor.

Pînă aici totul a fost simplu, firesc, explicabil sub raportul psihologic. Oamenii au scris pe un pergament numele tuturor celor care au contribuit la construirea școlii, au introdus pergamentul într-o sticlă și au introdus sticla în temelia clădirii — pentru posteritate.

Aici s-a întîmplat însă accidentul. Căci pe pergamentul destinat posterității a fost omis numele unuia dintre cei care participaseră la asigurarea acestei frumoase realizări.

Nu credem că este cazul să analizăm cu amănuntul a cui a fost vina omisiunii, dacă era just să se omită numele cu pricina și așa mai departe. Poate că este regretabil că nu s-a ținut seama de munca fiecărula. Ceea ce este însă cu siguranță regretabil este felul cum s-a încercat soluționarea conflictului. Căci iată cum s-a făcut această încercare. La redacția noastră a venit o scrisoare, semnată de soția celui obijduit, însoțită de o întreagă lucrare literară, destinată să arate contemporaneității vina față de posteritate a celor ce i-au omis consortul de pe lista înfățuitorilor localului sus amintit.

Lucrarea literară primită de noi povestește, într-un ton oarecum biblic, despre un stăpîn care avea un măgar (sic!), în intenția artistică a autoarei măgarul trebuind să simbolizeze pe soțul ei. Înțelegeți deci de ce nu dăm nici numele școlii, nici al eroilor, de ce ne-am referit la început la anumite considerente umanitare. Nu de alta, dar am vrea să evităm reeditarea, de data aceasta reală, a legendei meșterului Manole de către soțul prezentat în literatură sub un asemenea chip.

Deci, lucrarea literară despre care vorbeam prezenta un stăpîn care avea un măgar și care a fost invitat la o serbare împreună cu animalul său. Povestea este lungă. În rezumat este vorba de o cetate (Posteritatea) în care stăpînul n-a vrut să intre cu măgarul, ci cu alte animale mai de soi. Dar cei din cetatea posterității, revoltați, au respins pe intruși spunîndu-le cu simțire (citîm textual): „Voi ați fost cei care ați șters nasul micuților și ați dat aripi idealurilor spre care tind toate aceste mlădițe ce s-au încălzit la focul dragostei părintești de la școala din Zurba Mică?“.

Lucrurile pot părea comice. De fapt — chiar sînt. Dar numai dacă sînt privite pe deasupra. Căci în fond e destul de trist ca într-un colectiv pedagogic să se cheltuiască asemenea energii pentru asemenea fapte, să se îmbine într-un mod atît de întristător folclorul cu producția literară modernă. Ar fi de preferat alte figuri de stil, alte simboluri...

VALENTIN SAPUNA

Succes de librărie în S. U. A.

— O. K.! își spuse autorul.
Comicsu-i gata. Genial!
Va recunoaște cititorul
Că-i un subiect fenomenal:
La miezul nopții cade-un conte,
În pragul propriului palat.
O „Mînă“ l-a ucis c-un glonte —
E numai primu-asasinat.
Dar pînă să ghicești motivul
Și din încurcături să ieși,
Se prăvălește detectivul,
Răpus de „Mîna-fără-greș“.
Mistere! Crimă! Fantezie!
Cadavrul mort în dormitor!
Contesa-i îngropată vie
De asasinul tuturor.
Cu unghiile-n țărnă scurmă
Și, cînd se crede sus din nou,
Constată, vai, pînă la urmă,
C-a nimerit într-un cavou!
Abia sfîrșitul îi-l arată
Pe asasin. Și tare-i trist
Că „Mîna-fără-greș“ — ah,
iată! —
E însuși... mister polițist!
Comicsu-apare în vitrine,
Succesul este cel scontat.
Elevi, eleve, gospodine
Și etc. l-au cumpărat
Și îl citesc pe drum, și-acasă,
La teatru și la cinema,
Și în tramvaie, și în clasă,
Pe străzi, în scuaruri, pe șosea.
...Dar n-a trecut o săptămînă
Și ziarele de seară-au scris
Că autorul, tot de-o „Mînă“,
La el acasă-a fost ucis
La ora cinci și trei minute —
Se poate spune sigur: fix.
Metodele? Erau știute
Din cunoscutul lui comics.
La două zile după-aceea,
Și asasinul s-a ivit:
Era elev în clasa III-a...
Comicsul și l-a însușit,
Și-a declarat, imperturbabil:
— A fost un comics admirabil!

E. MIHAILESCU

A fost numai un vis...?

(PSEUDOPIESĂ DE TEATRU ÎNTR-UN ACT)

Acțiunea se petrece la începutul trimestrului II.

La ridicarea cortinei, profesorul Ionescu, surprins de lumina puternică a unui reflector îndreptat asupra lui, duce mîinile la ochi încercînd să îndepărteze lumina. Reflectorul se stinge și, printr-o schimbare subită a decorului, profesorul se trezește într-o clasă, instalat în bancă, alături de alți profesori, toți în uniformă de elevi. La catedră, directorul în chip de profesor examinator.

DIRECTORUL *(deschizînd catalogul)*: *Să iasă la lecție... Ionescu!*

IONESCU *(ascunzîndu-se pe sub bancă, dă un ghiont colegului din față)*: *Spune că sînt absent.*

DIRECTORUL *(ridicîndu-se în picioare)*: *Unde-i Ionescu? E absent?*

(Ceilalți întorc capul spre el și Ionescu e nevoit să se ridice în picioare).

DIRECTORUL: *Ce făceai acolo?*

IONESCU: *Îmi... îmi legam un șiret la pantof.*

DIRECTORUL: *Ce lecție aveți pentru astăzi?*

IONESCU: *Pentru astăzi... (îl calcă pe picior pe colegul de alături, cerînd ajutor din priviri. Amintindu-și) Pentru astăzi am avut de pregătit planificarea materiei pe trimestrul II.*

DIRECTORUL: *Pot să văd tema?*

IONESCU *(pălind la față)*: *Da... (Se apleacă prefăcîndu-se a căuta în servietă, în șoaptă, către colegul de bancă) Dă-mi caietul tău... te rog... rupe-i colțul cu iscălitura.*

DIRECTORUL: *Ionescu! (Ionescu rămîne înlemnit). Ai făcut sau n-ai făcut planificarea?*

IONESCU: *Da... însă... (amintindu-și de procedeul lui Mocanu, un elev codaș din clasa a VI-a) am uitat caietul acasă.*

DIRECTORUL: *Aha, l-ai uitat. Se-ntîmplă cam des, tovarășe Ionescu, ba uiți caietul de planuri zilnice, ba planificarea trimestrială...*

IONESCU *(luînd un aer penitent)*: *Să vedeți, tovarășe director... am fost foarte ocupat. Am avut și alte sarcini între timp...*

DIRECTORUL: *Ce sarcini?*

IONESCU: *Chiar ieri am fost la elevul Grigoriu acasă și am stat de vorbă cu tatăl lui în legătură cu...*

TATĂL LUI GRIGORIU *(care se află în sală ca spectator, ridicîndu-se în picioare)*: *Cu mine, tovarășe profesor? Nu v-am văzut niciodată. Îmi pare bine de cunoștință.*

IONESCU *(derutat)*: *Nu, am vrut să spun că am intenționat... De fapt am uitat: ieri am fost cu elevii la Muzeul de științe naturale. (În sală izbucnește un hohot de rîs. Profesorul întoarce capul și-i zărește, la balcon, pe elevii din clasa a VI-a, la care e diriginte. Tot mai încurcat) Sau... nu știu... poate...*

DIRECTORUL: *Destul, m-am lămurit. Stai jos, elev Ionescu! Nota doi!*

Ionescu dă să protesteze, dar în același moment lumina se stinge și, printr-o schimbare subită a decorului, profesorul Ionescu se trezește acasă în pat.

Se uită-mprejur. Dîndu-și seama că n-a fost decît un vis, zîmbește fericit și dă să se culce din nou. În același moment însă, telefonul de pe noptieră zbîrnîie strident. Profesorul Ionescu întinde mîna și duce receptorul la ureche. De la celălalt capăt al firului se aude vocea directorului:

— Tovarășe Ionescu, ce faci? Era vorba că azi dimineață predai planificarea!

Profesorul Ionescu se schimbă la față, lasă receptorul din mînă și trage pătura peste cap.

(Cortina)

I. AXENTE

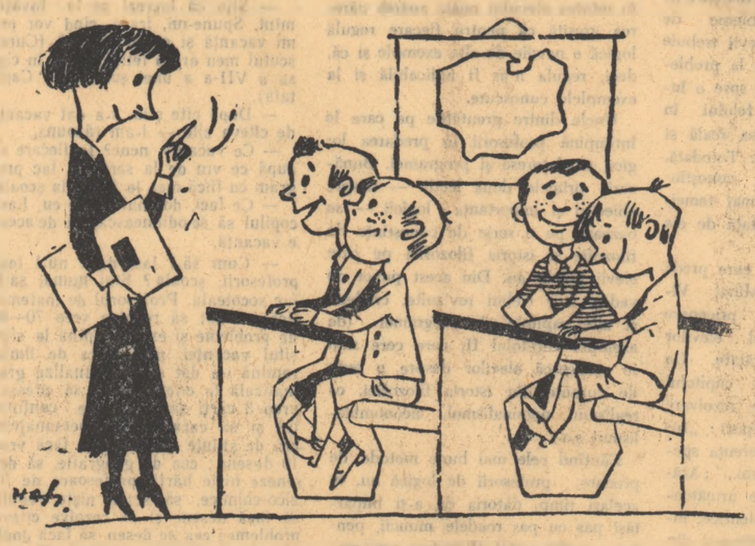

— Vom face schimbări radicale în clasă. Vladek va trece în locul lui Kosio, Kosio în locul lui Jerzi, Jerzi în locul lui Tomasz, iar Tomasz în locul lui Vladek.
(din „Polonia—azi“)

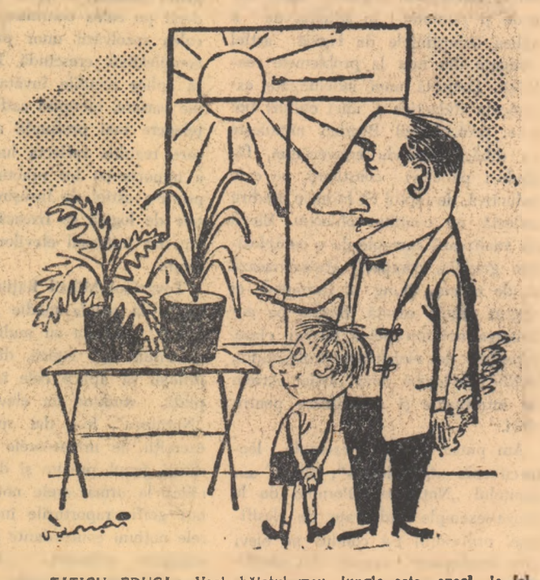

TATICU EDUCĂ: Vezi, băiatul meu, jungla este exact la fel, doar că-i puțin mai mare...
(din „Ludas Matyi“)

Redacția și administrația: București, Piața Scînteii nr. 1, Telefon 7.60.10. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin“ București, Piața Scînteii. Abonamente: 1 an — 12,50 lei; 6 luni — 6,25 lei; 3 luni — 3,12 lei.